

309890

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 7.

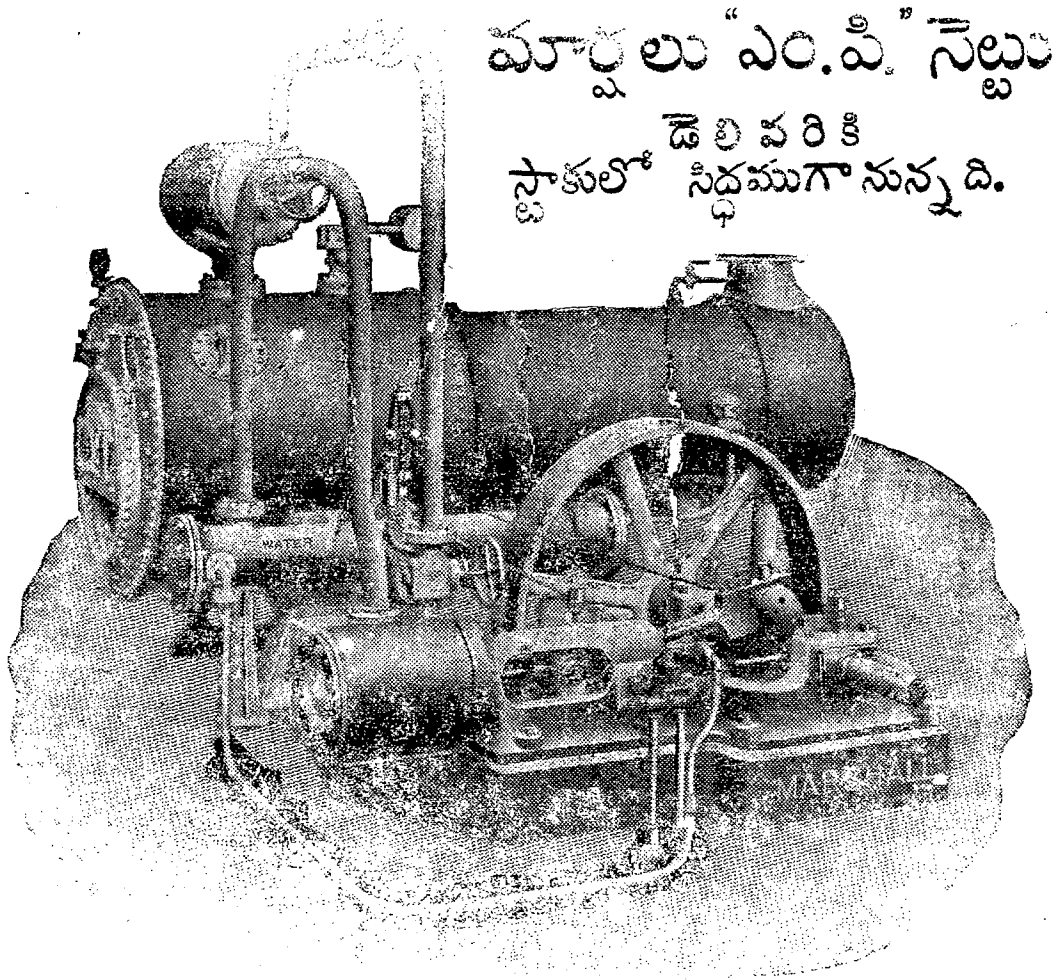
సంపుటము. 2

చెన్నపట్టణము 1921 వ సం॥రం ఫి బ్ర వరినెల 12 తేది శనివారము

రాష్ట్రపతి వసంతురమాఖనానకు ద్వారముగా.

No. 260

సంచిక 260

డా. లి. వ. రి. కి
స్టాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

అమృతాంజనము

తలనొప్పి, జ్వరము, కఫము, అలసత్వము, నొప్పులు, ముత్యము, అమృతాంజనము వాడె
నంత జ్వరము, అలసత్వము, ముత్యము, అమృతాంజనము వాడె
నంత జ్వరము, అలసత్వము, ముత్యము, అమృతాంజనము వాడె

మోహనీతైలము

సీసా 1-3 0-12-0.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-3 0-6-0

వండ్ల పొడి

డబ్బీ 1-3 0-2-0

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ ప్రెసింగు
మొదలగువాటితో పయిన ఉండునది మార్షలు "ఎం. పి." మార్షి సెట్టు
యొక్క వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంపుకొన వలెను

మార్షలు సన్సు & కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

బాస్ డన్: బెజవాడా, తిలకపూరు.

నెం. 9 సెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

మణిఆయిల్

అయిల్ టోగ్గర్లతో కలిపి తైలము (బ్రెజిలియన్ ఉత్పత్తి)

తనమునకు చురుకైనదమున పుట్టింక బంపినదైత
తనమునకు బలమునొప్పును. తనము, నేయి, కాలు, కండ్లు,
చేతులు ముత్యము తనమునకు పుట్టింక చురుకైనదమున,
చురుకైనదమున దుర్బలమునకు క్రొవ్వను ఈ మూడు దుర్బల
లతో కరగించు. నెత్తికి చురుకైనదమున క్రొవ్వను ఈ మూడు దుర్బల
లతో కరగించు. నెత్తికి చురుకైనదమున క్రొవ్వను ఈ మూడు దుర్బల
లతో కరగించు. నెత్తికి చురుకైనదమున క్రొవ్వను ఈ మూడు దుర్బల

పై ద్వారా శ్రీ బ్రెజిలియన్ గోలింబిజీ,
అమెరికన్ కంపెనీ, 267, బ్రాడ్వే, న్యూ యార్క్

మీ వైద్యునికి

ప్రైవేటు సోజను అను దివ్యావధము

అతిమూల్యమునకు పేరుబోయిన వని తెలి
యించు. ఇది మిక్కిలి శాస్త్రోక్తముగా తయారు
చేయబడినదైత ఈ వ్యాధిగ్రస్తవాడికి మంచిగుణము
నుచ్చము, మీ వైద్యుని వలననే అనుగుడు,
అమృతాంజనము వలననే వారకుడు.

మీ వైద్యునికి

హార్వోజోనును (1140)

గురించి బాగుగా తెలియును. లెక్కలేని వుడు
మును శ్రీ ప్రముఖనే పొందవచ్చును. శివుక నీయ
వాడుడు.

ప్రతి సుగుణమునకు ఇది పేరుకు వారకుడు.
G. W. Carnrick Co., NEWYORK.

అమృతాంజనం డిపోవారి ఔషధాలయమునందు అమృతాంజనం తామగతయిలం మోహనీతైలం
దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యములైనవి గాని ఇతరము లగు మందులు కూడ అమ్మకమునకు వచ్చును.
కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగును కోరినచో తక్షణం చురచెదము.

నవల నాల్గవూగాను పూచీలేడను నదియైన ధరలకు
కరూర చుడి దొక్కియించుట కించపడును. తయారన
లేనినాటిని తిరిగి ప్రమాదా జల్లరుమేరకు కరూర చుడి
యొక్కదను. మిగిసాది కర్తవ్య యిచ్చి నవల తయార
చేసికొన్నచార కలన యా నమ్మకము తెలిసికొన వచ్చును.

3 రోజుల వరకు మాత్రమే.

నైకిల్ వ్యాపారమునందు మేము పొందుచున్న అభివృద్ధిని చూచి ఇతరులు అనూహిత చెందుచున్నారు.

మరియు యేలాటి సంశయములేక ప్రస్తుతము మా వద్ద ఒక గొప్ప నైకిల్ స్టాక్ ఉన్నది.

మారకపు ధర అనూహముగా నున్నదే మేము బాగ్మత్తగా కొనినందుకు మిక్కిలి సంతసింపబడము.

ప్రస్తుతము రూ 100 కి రూ 40 వంతున దిగించి అనేక నైకిల్ను విక్రయించుటకు మేము శక్తిగలిగి యున్నాము. ప్రస్తుతము వీటిని కొనియింటిని ఈ ప్రకారము విక్రయించుటకు మాకు వీలులేక యుండెడిది. అడనన్నవారు విక్రయించు క్రిత నైకిలును మిక్కిలి శుభ్యకమైన దనియు కనీయ శక్తివంతమైనదిగాను చేయబడిన దనియు జ్ఞాపకముచేయుకొనుదు.

సిపార్సచేయటము యోగ్యతలేనట్టి లైసికీలను మేము ఎప్పుడును ఎట్టి ధరకై నను అమ్ముట లేదు.

ప్రస్తుత ముందు మారకపు ధర అనుసరించి కొనిన ఈకింద తెలుపబడిన లాభమును మీరు పొందుదురు:-

	అడినన్న రికార్డు అమ్మకము ధర.	మీరు పొందు ఆదాయము.
పరియల్ స్టాండర్డ్ రోడ్ స్ట్రక్	... రూ. 258	రూ. 177-8-0
పరియల్ స్టాండర్డ్ రోడ్ స్ట్రక్	... ,, 257	,, 198
కై నాచ్ పాపుల్ నెం 23	... ,, 240	,, 175
మాపుల్ పాపుల్	... ,, 217-8-0	,, 135
యూనిటి రోడ్ స్ట్రక్	... ,, 220	,, 180
రెవెరి రోడ్ స్ట్రక్	... ,, 235	,, 180
హంబర్ పాపుల్ మాడల్	... ,, 275	,, 185

మీరు పొందు ఆదాయమునకు గమనింపుడు, నైకిల్ను, నైకిల్ దీపములు, గంటలు, ఉపకరణములు మొదలగు వాటినికందు సాధారణముగా గొప్పలాభమును పొందుదురు.

మీరు 1921-వ సంవత్సరము
జనవరి నెల 15-వ తేదీనుండి ఫిబ్రవరి
నెల 15-వ తేదీవరకు వచ్చిచూచిన
1,000 నైకిల్ను విక్రయించబడియుండును.

అడినన్ కంపెనీ లిమిటెడ్.,

మాంటు రోడ్, మద్రాసు.

ప్రథమముద్రణము ప్రతు తెగిరిపోయినవి.

ఇదివఱకు వెలుగులో
నిట్టి గ్రంథము లేదు.

ఆంధ్రవాఙ్మయ చరిత్రము

మొట్టమొదటిసారి ఇంగ్లీషుపర్య
తమునై వ్యాఖ్యల కల్పించినది.

సిల్క్ బ్రాడర్
లైండింగు

పత్రికల, పండితులు నొసరిన యభిప్రాయములు.

బంగారక్షర
ములు.

(1) గవర్నరు మెంటు ఓరియంటల్ మ్యూజిక్ సిక్రిప్టు లైబ్రరీలో నసిస్టంటు క్యూరేటరు పదవియందు విఫలపరిశోధకు లని పేరొందిన విఖ్యాతులగు శ్రీమానవల్లి రామకృష్ణకవి ఎం. ఏ. గా రిట్లు వ్రాయుచున్నారు:- “మీ రచనసరించినమార్గము ప్రకారము తెలుగు వాఙ్మయమును దిలకించినవానిలో బ్రథమగ్రంథ మగు మీ వాఙ్మయచరిత్రమును జూచి మిక్కిలి యానందించితిని..... తెలుగు వాఙ్మయవృద్ధి వైశాల్యముల నొక్కదృష్టిలో దిలకించు మీ గ్రంథము మీలో గొప్ప శక్తి లీనమై యున్నట్లు వెల్లడించుచున్నది. మీరు దగిన ప్రోత్సాహముండి, మీరిట్టి సద్గ్రంథరచన మొనరించినచో భాషావాఙ్మయములకున్న లోపములు తీరగలవు. భగవంతుడును, ఆంధ్రవంశజులను మీకు సంపూర్ణోత్సాహసహాయము లిచ్చి మీ చే నింతకంటె ఘనకార్యములు చేయింపగల రని కోరుచున్నాను.”

(2) సంస్కృతాంధ్ర హూణభాషా కోవిదులును, విద్యావస్తువులును, శ్రీ మహాపాఠ్యాయులు నగు శ్రీ వేదము వేంకటాచార్యశాస్త్రి గా రిట్లు వ్రాసిరి:- “శ్రీయత వంగూరి సుబ్బారావుగారు స్వకరచిత్రమైన యాంధ్రవాఙ్మయచరిత్రమును నా కొకప్రతి దయచేసివారు. ఈ గ్రంథము సర్వవిధముల ఉపాదేయముగా నున్నది. ఇట్టి గ్రంథము ఈ భాషకు చిరకాలమునుండి లభియింపలేదు. భాషాకల్పవల్లికి దీని కన్న ముందుపట్టిన కవిజీవితములు తమమమలుగాను ఇది ఫలముగాను భావింప వచ్చును. దివ్యదృష్టియు బో శతద్గ్రంథము ప్రాక్షనవాఙ్మయమునందు ఇటుపిమ్మట వెక్కిరించి నర్పులములను గోచరింపజేయును. గ్రంథము బహుగుణము. దీనిని బహూకరించువారు కృతార్థులు.

(3) ప్రాచ్యభిజ్ఞతాగారమున విఫలపరిశోధకు లని కీర్తి గాంచుచు ననేక గ్రంథద్రష్ట లయిన శ్రీయత వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి గా రిట్లు వ్రాసిరి:-

“అనిదంపూర్వ మైన మీ యాంధ్రవాఙ్మయచరిత్రమును జదివితని సంతోషించితిని. ఇదివఱ కెవ్వరును బ్రవేశింపనిమార్గమున బ్రథమమున బ్రవేశించి ఆంధ్ర భాషాయొవకు విభాషగా మీరు సంతరించిన యాంధ్ర మాండ్రలికమున బహు

వ్యాప్తి జెందగలదని విశ్వసించుచున్నాను. మీ గ్రంథమందలివిషయము లనేకములు వృద్ధముగా నున్నవి. ఇంకను మీ రివ్వధమున భాషానేక కావించి పేర్కలయుదురు గాక యని కోరుచున్నాను.”

(4) Madras Times 30-12-20:- “Pandit Vanguri Subba Row, of the Telugu Research institute Pithapuram, has done a great service to the Telugu speaking public by bringing out his interesting and highly informing “History of the Telugu Literature” ** The language throughout is simple, chaste & elegant **

(5) విజ్ఞానసర్వస్వ విజ్ఞానచంద్రికా సంపాదకులును సంస్కృతాంధ్రాంగ్లేయ హిందీ మరాఠీభాషాకోవిదులునగు శ్రీయత కే. వి. లక్ష్మణరావు పంతులుగా రిట్లు వ్రాయుచున్నారు:-

“మీరు దయతో నాకొసంగిన మీ యాంధ్రవాఙ్మయచరిత్రమును నాద్యంతముగ జదివి సంతసించితిని. భక్తుల కంటగా లాభింపని యాంధ్రవాఙ్మయమును చదువువాడే యాదినములలో నది. ఇట్లుండ మీ రావాఙ్మయమును బట్టుదలతో సంగ్రహించి, అచ్చుపడిన గ్రంథములును, అచ్చుపడనివానిని ఓపికతో జదివి, సుసంబద్ధమైన వాఙ్మయచరిత్రమును ఆంధ్రులకొసంగుట యెంతయు శ్రావ్యమైనది. ఇదివఱకు వెలుగున గవులచరిత్రము కలదుగాని వాఙ్మయచరిత్రము లేదు. ఆకొఱతే దీర్చుటకు మీరు యత్నించి మాకృతజ్ఞతకు బాధ్యులైతిరి. మీ గ్రంథమును తగినతరగతులకు బతనీయ మగ నియమించి విద్యాశాఖవారును విశ్వవిద్యాలయము గారును మీరు దగినంత ప్రోత్సాహము గల్గింతురని నమ్ముచున్నాను.

(6) The Hindu, Madras ; 14-1-1921 :- “** We hope the book will be well appreciated by the Telugu literary public and the educational authorities. The printing and get up of the book are excellent.”

ఇంక ననేకము లున్నవి. వేయేల? కొన గలముత్యం బొక్కటే చాలునుగదా!

గ్రంథము వెల 1-కి రు 5-0-0 లు; వి. పి. గారు 5-8 0 లు.

శ్రీ చెలికాని లచ్చారావుగారివలన రు 1118 } శ్రీయత కట్టించి రామలింగారెడ్డి గారు { 500 ప్రతులు ముద్రించుటకు రు 2000 లు
బహుమాన మందినది. } పీఠిక వ్రాసి పెచ్చుకొనినది. } వ్యయమయినది.

200 ప్రతులు మాత్రము మిగిలియున్నవి. ఇంతలో బువర్కదణము కా పీల్లు కనబడవు. త్వరగా వలయువారు “ఆంధ్రపత్రిక కార్యస్థానము 7, తంబు శెట్టిపేథి, చెన్నపురి” అని వ్రాసికొనుడు.

Sole Agents:--The All-India M. O., Bureau.
87, Upper Circular Road, CALCUTTA.

దేశీయ వార్తలు

(అసానియేటెడ్ ప్రెస్సు)

కన్నాటు ప్రభుత్వ సంశయము

పత్రికాభిప్రాయములు

తైముస్ ఆఫ్ ఇండియా

సార్వభౌమ సంక్షేమము కన్నాటు ప్రభుత్వ ప్రసంగమును చూపుతమములు చారిత్రకములు నగు ప్రార్థనములు.

దేశభాషాపత్రికలు

రాజసంక్షేమము ప్రభుత్వ ప్రసంగములు ఆకాశంగ కరములు. కాంతి ప్రకాశము కావు.

ట్రై బ్యూ ను

ఇంగ్లాండు దొరలనుకూడా రికరెట్ల చేయుచున్నట్లే యుగముందును చేసెదరని వారినిద్వారములు వెలకనున్నట్లే ముందుగాడ నందున 1919 లో జరిగిన వాదనములకుంటి వాదనములు మరల జరగవని యెటులవిశ్వసించవచ్చును. అట్టి చోట కురువలయునై ప్రభుత్వము భారదలేదు సైనికోద్యోగుల విజృంభణమునకు మిత్రులైవుండుట ననుభవములకర్థమేమి? తులంబుద్ధిదాతములు చుట్టంబుండినవారికి తగినశిక్షనిధించుట వచ్చును. వారిలో చాలమందిని మీ ప్రభుత్వము సంక్షేమికరమును పొల్లునూటలోనే దొరలనుకూడా కదలికేసింపును. దండెరుపంటి వానిని కూడ నట్లు భిక్షు నమున తవలికేసినపుడు ఇట్టి విచారిత విధానము న కాదిపురుషుడగు (పిడయాడు) నాతడు (విటిను యిండియా దొరలనుకూడా అభినందనములకే పాత్రుడైనపుడు ప్రజలకు కలుగు భావములు రెండుమాత్రమే యుండును. దండెరు పిడయాడు గార్లపట్ల సత్వంతాభిమానములు చూపిన ఆంగ్లో యిండియనులకు మరల తమయొనర్చునని నమ్మముగ వెల్లడింపబడుటయో లేక కన్నాటు ప్రభుత్వ పరిశన కలుగుటకు నిజముగ నిలవ లేకుండుటయో జగజగలేనని ప్రజలు భావింపకలేవు.

నివిలు మిలిటరీ గెంటు.

రాజసంక్షేమము నియోజకవర్గముల నాకర్షించ గలదు. విస్మృతములను గూర్చిన పాచ్చిక సమయోచితము.

కార్మిక విషయములు.

బొంబాయి పోస్టునమ్మె అంతమొందుట.

బొంబాయిలోని పోస్టు టెలిగ్రాఫు కార్మికులందరి కని వారు 1919 వ సంవత్సరము పెట్టుబరు నెల 19 వ తేదీ నమ్మె కట్టిరి. తుదాన అధిక మగుటచే నాయకుల వెంట తిరుగుట కార్మికుల కంతగ రుచించలేదు. వనివారు 10 వ తేదీ రాత్రి కార్మికుల డెయిలీగారి యాజమాన్యమున సమావేశమై తిరిగి వనిలో చేరుటకు తీర్మానించుకొనిరి. ఈ విషయము పోస్టుల అధికారులకు తెలియవరకు నమ్మెకట్టినవారు వనిలో చేరిన వారి కన్యములను తొలగించు విషయమై అధికారులు ఆలోచించెదరని పోస్టు అధీశు అధికారి తెలియజేసిరి. అతనిభయముగ వనివారు రెండవ ఎట్టి ఎరత్తులు లేకయే 11 వ తేదీ ఉదయం తమ కనులయందు ప్రవేశించిరి.

రై.ల్వేవనివారి సమ్మె.

ఒక అండు ఆర్ రైల్వేకు చేరిన లక్ష్మీయందరి కర్మాగారమునందలి వనివారు 10 వ తేదీ నమ్మెకట్టిరి. మాజిస్ట్రేటు అగు ఎ. ఆర్. వాలిసుగారు కర్మాగారమునకు వెళ్లి కార్మికులలో ఒకరు కుంజులు మెయిలుబండిపై రాళ్లు రుద్దినందున అతనిని అరెస్టుచేసెను. ఒకడు ఒక ఇటీకరాయి వాలిసుగారి నెడకుగా అరెస్టికి కండ్లు ఊడెను.

మరు 11 వ తేదీన వనివారు రెండవ తేదీ 'మహాత్మా గంధీజీ' అని మార్గభ్యులు గానించుచు నల్ల జోకోపాపు వనివారిని కట్టి పోకుండ రద్దంబుపెట్టిరి నమ్మెకట్టిన వారి నిర్బంధమునల్ల ఇకర వనివారుకూడ పనులకు వెళ్లుటలేదు. బండ్లు చాల అలభ్యముగ నడచుచున్నది. శరవల బండ్లు నడుచుటలేదు.

మహాత్మా గంధీగారు 11 వ తేదీ లక్ష్మీ నల్ల కార్మికుల సభయందు మాట్లాడుదురని తెలియుచున్నది.

బి. బి. సి. ఐ. రైల్వే

ఈ రైల్వే కర్మాగారమునకు (బొంబాయి) చేరిన 6000 మందివనివారు 11 వ తేదీ ఉదయం కర్మాగారమునకు వెళ్లిరి. వని గేటు మూసివేయబడిన అల్లరిచేయుట కారంభించిరి. కొందరు రైలువట్టులకు అడ్డులుగ నిల్చుకొని బండ్లుపోవుట అపిన్నెచిరి. కొందరు బండిపై నెక్కి ఏజంటుతో మాట్లాడుటకు తమకు చచ్చిగేటువరకు తీసికొనుచున్న అరెస్టి నిర్బంధ పెట్టిరి. కార్మికులందఱు ఆ బండిలో చచ్చిగేటువరకు వెళ్లిరి. ఇటీవలముగా మరలించు బండ్లలో కార్మికుల లనేకులు చచ్చిగేటుకు వచ్చిదిరి. సాలిసిటరు జిన్ వాలగారు 10 మంది కార్మిక జైలినీధులు రైల్వే అధికారులను సంవర్ధంప ప్రయత్నించిరి. రైల్వేవనివారు కాని జిన్ వాలగారు డండుటచే అధికారులు కార్మికులతో మాట్లాడలేదు.

జి. వి. సి. రైల్వేవారి కిక్కిరట్లు జీతములు అధికము యివ్వవారికికూడ ఇచ్చుటకు అధికారులు తీర్మానించుకొని నట్లు తెలియుచున్నది. ఈవిషయము తెలియగానే వనివారు తమ కనులకు వెళ్లిరి.

నర్ బేడకోపవెలు దంకతుల పర్యటనము.

లక్ష్మీకోశి వ తేదీన గవర్నరు, బేడకో వకల దంకతుల ఎదుట బాలభటుల ప్రదర్శనము జరిగెను. నర్ బేడకో వకలగారు ప్రదర్శనమును చూచి చాల సంతసింది భటుల ఉత్సాహమును కొనియాడిరి.

9 వ తేదీ మధ్యాహ్నం బేడకో వకలగారి బాలిభాభటుల ప్రదర్శనమును చూచి ఆనందించిరి.

9 వ తేదీ సాయంత్రము నర్ బేడకో వకలగారు బాలభటాద్యయలు గురించి మాట్లాడుచు కళాకాల విశాఖలకు బాలభటాపాద్యయలుగ సందర్శయలు నని చెప్పిరి. గవర్నరు గారభ్యుతుర వనించిరి. విశాఖకాళి మంత్రియగు పితామహి గారు నర్ బేడకో వకలగారికి, గవర్నరుగారికి సందనములు సమర్పించిరి.

ఉదక ముందుండలమువార్తలు

ఉదక ముందుండలము చూసిసాలిటి అభ్యుత్థులు ప్రభుత్వయామకుడుగ సుండిన బాగుండునని ప్రభుత్వమువారు చూసిసలలు కాన్సిలువారికి తెలియజేసిరి. ఒకసంవత్సరము అట్లు ప్రభుత్వమువారే అభ్యుత్థుని నియమించవచ్చునని కాన్సిలువారు తీర్మానించుకొనిరి.

తీర్మానము ననుసరించి ప్రభుత్వమువారి విషయమై ప్రత్యేకముగ యత్నము వహించిరి.

చూసిసాలిటివారు ఆదాయపు వస్తు హెచ్చించుటచే కర్తవ్యులకు వస్తులు కలుగుచున్న దని నిలగిరి (చేడు) అసానియేటెడ్ ప్రెస్సువారు చూసిసలలు కాన్సిలువారికి దరఖాస్తు పెట్టిరి ఆదాయపు వస్తు తగ్గించు తెనుకటివతెన విధించుటకు తీర్మానించుకొనిరి.

పుదుచ్చేరి వార్తలు:—ఇతము మార్కెటు నిలుకడగ సందనందున వెన్టు అండుకం పెనివారి నేంటు ఎలివెటెరు ఇతవ కర్మాగారపు డైరెక్టుగాడ 200 మంది కార్మికులకు శెల వహించిరి. యజమానులు కార్మికులకు సగము జీత మిచ్చుటకు అంగీకరించిరి.

ఒక ఫోర్టరీకేను:—మెనూన ప్రభుత్వమువారి ఎటెక్టివ్ డిపార్టుమెంటు సంయమనచేయుచున్న మునికెంపిల్లెగారు, వర్తకుడగు బాధాసాహెబుగారు ఫోర్టరీకేనీ మోసము వల్ల 2454 రూపాయలొకసారి, 1648 రూపాయలు మరయొకసారి పొందిరనేను పెంగునూడ మాజిస్ట్రేటుగారు విచారింపి, నిందితులు నెవన్న కొద్దవారి ఎదుట శిక్షపొందవలయునని ఉత్తర వహించిరి.

కుపాకిగుండ్లు మాయమగుట:—కలకత్తా యందలి కుపాకిలు మందుగుండ్లసామాను అమ్ము కంపెనీవారు యిలా కొప్పుకుండి రెండుపెట్టులు కుపాకిగుండ్లు పిస్తాము తెప్పించిరి. ఈపెట్టులు కలకత్తాపార్కునం దుంచబడెను. 11 వ తేదీ ఉదయం మాజీసలకి ఆపెట్టు లెచ్చుట వెలకినకు దొరకలేదు. ఎట్లు మాయమై పోయెనో ఎత్తుకి తెలియదు.

గేటూలు ప్రయాణము:— 27 మంది కలకత్తా యువ భావతీయలు అంబోలిన్టీ నురులో గేటూలునుండి బయలుదేరి 12 వ తేదీ స్థిరుకు చెప్పపురి చేరును.

శ్రీశైలక్షేత్రము

శ్రీశైలమహాక్షేత్రము దక్షిణాపథమునందుగల ప్రాచీనమైన పుణ్యక్షేత్రము. ఈ పవిత్రక్షేత్ర మిపుడు శిథిలమై మార్గము దుర్గమమై సౌకర్యములులేకనుయోగికులు మహాకష్టముల ననుభవించుచున్నారు.

మహాశివరాత్రి

శ్రీచాగంటి వీరమల్లికార్జున ఆశ్రయవార్లగారు యథా క్రింది శ్రీశైలక్షేత్రమునందు మహాశివరాత్రికి యాత్రికుల సౌకర్యార్థము కొన్ని ఏర్పాటులను తలపెట్టియున్నారు. భర్తాభ్యులు భవనహాయమునజేసి వారి ప్రయత్నములకు దోడ్పడి శ్రీ భ్రమరాంబా మల్లికార్జునుల దయకు బాక్తులగుదురుగాలి! ఈ క్రింది సత్కార్యములకు ద్రవ్యసహాయము గావలసియున్నది.

1. అన్న దానమునకు 2. స్థలమును బాగుచేయుటకు 3. పుష్పాలకు 4. బాతులను బాగుచేయుటకు. 5. పూజాపుర స్కారములకు. భర్తాభ్యులుపంపెడి ద్రవ్యమును వారి ఇచ్చాను సారముగ వినియోగింపబడును. యాత్రికులు రూ.10-లు భర్తము చేయునెడల వారికిగాని వారి కేరసుగాని యొకపర్లకాల నిర్బంధ బడి యాత్రికుల కుపయోగపడును. భర్తముల నీ క్రింది చిరు నామాలలో నెవరికైనను పంపవచ్చును. చేరినద్రవ్యము ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నామాలమున వెలుపబడును.

చా. మల్లికార్జున ఆయ్యవారు, కా. నాగేశ్వరరావు. శ్రీశైలక్షేత్రము, ఆత్మకూరు 7, తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు. పోస్టు, కర్నూలుకల్లా

శ్రీ శైలయాత్రికులకు నూతన సౌకర్యములు

శ్రీ శైల్య మహాపుణ్యక్షేత్రము, పంచమహాక్షేత్రము లని చెప్పబడిన శ్రీశైలము, కాశి, కేదారం, కాళహస్తి, వట్టిసం, ఆను అయిదింటిలోను మొదటిది అగుటవల్లను మన హిందువులు సంకల్పము చెప్పుకొననప్పుడు శ్రీశైలస్మరణ చేయుట అందరికి విశదమే. ఈ సంగరి వర్షము తక్కువ అయి జలసమృద్ధి లేనందున శ్రీశైలాభివృద్ధి సంఘముయొక్క మాజీజరుగారైన శ్రీమతిలోకారాధ్యులయిన బ్రహ్మశ్రీ చాగంటి వీరమల్లికార్జునలింగం ఆశ్రయవార్లగారు ఇదివరకు మామూలుప్రకారంగాక కొటకు దక్షిణంపైపున ఉండే ఆదవి కొట్టింది సదరు ప్రదేశమునందు పెద్ద పండిట్లు కొటపైట చేయించబోవుచున్నారు. అటులు చేయుటవల్ల ఆరోగ్యముగా నుండి కలరామొదలగు భయంకరమైన వ్యాధులు రాకుండును. బసలు.

ఈ సౌకల్య ప్రవేశించువారికి సందర్భమై కట్టెపుల్లలు, కూర వగైరాలు సప్తయిచేయదలచి యున్నారు. ఈ సౌకల్య ప్రవేశించుటవల్ల ఏవిధమైన జబ్బురాకుండుటయు ఆరోగ్యముగా నుండుటయు, కొటలో ప్రవేశించి, మలమూత్రములు, విసర్జించుట ఎంగిలిఆకులు, అంటుస్థలములు చేయుటవల్ల కలిగే ఆనారోగ్యము, పాపములేకుండ యాత్రికులకు సౌకర్యముగా నుండుటగాను సదరు ఏర్పాటుచేయుచున్నాను గాన, కావలసినవారు వెంటనే తెలిపిన యెడల వారువచ్చే సరికి వారి గది వారి సమిత్తం రిజర్వు చేయుదున్నాము.

చా. వీరమల్లికార్జునలింగం ఆయ్యవార్లగారు. శ్రీ శైలముపోస్టు, ఆర్మహుజిల్లా, కర్నూలు. ప్రొత్తవర్షము.

మార్కాపురం మార్గమునకును, నంద్యాల మార్గమునకును రైలు దిగినతోడనే రావలసినవారికి బండ్లు వగైరాలు సప్తయి నిమిత్తం గుమాస్తాలను పెట్టి యాత్రికులు రైలు దిగిన స్థలమునుండి శ్రీ శైలమునందును మార్గమునందు చేయవలసిన యాత్రలు సేవించవలసిన మహాస్థలములు అన్నియు చక్కగా చేయించి యాత్రపూర్తి చేయించేటందుకున్న శ్రీమతిలోకారాధ్యులయిన చాగంటి వీరమల్లికార్జునలింగం ఆయ్యవార్లగారు గుమాస్తాలను పెట్టియున్నారు. మౌఖికంగా లగూనలకు యీ ఏర్పాటుచేయడమైనది. యాత్రికులకు ఏమిదుపాదానా భావకావలసినను పార్లమెంటుగా యీ క్రిందిపాటికి తెలియజేర్చవలయును.

బ్ర. శ్రీ న్యాసావర్ణ్యుల సమన్వయము. పోస్టు మార్కాపురం, కర్నూలుకల్లా

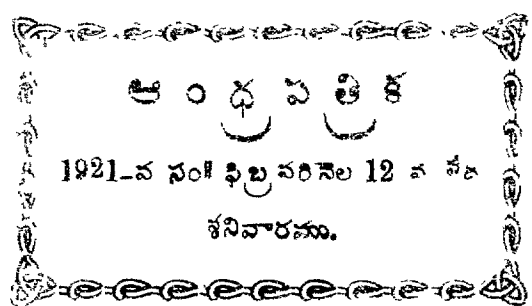
ఆంధ్రపత్రిక చందా నిర్మాటలు

మార్చి మొదటి తేది నుండియును నీ క్రింది విధమున చందాలు వసూలు చేయబడును.

సంవత్సర చందా	రూ	24	0	0
అర్ధ సంవత్సరము		12	0	0
మూడు మాసములు		6	4	0
మాసమునకు		2	2	0
వారపత్రిక సం॥ 1-కి		4	0	0
సంవత్సరాది సంచిక; సంవత్సర చందాదారులకు		1	0	0
ఇతరులకు		2	0	0

కాగితముల ధరలు సామానుల ధరలు జీతములు వివరముగ పెరిగినవి. ప్రచురణ విషయములు పెరుగుచున్నవి. ఈ సందర్భములందు పత్రిక నిర్వహణము దుస్థరముగ నున్నది. సాధనాంతరము లేక చందాలను హెచ్చించినను ఆంధ్ర దేశ భాషాభిమానులు పత్రిక నెప్పటివలె నాదరించి పోషించుటకు బ్రార్థితులు.

పత్రికాధిపతి.

సివిలు వెటరినరీ శాఖ

ఈ శాఖవారు ప్రచురించిన 1919-20 సంవత్సరపు పరిపాలనానివేదిక మిపుడు చేరినది. ఈవత్సరమున వెటరినరీ ప్రతిష్ఠాపనలు బెజవాడ, కడప, రెహులకొండ, జగ్గయ్యపేట, పోలవరము, కర్నూలు, నర్సారావుపేట గ్రామములలో నూతనముగ నెలకొల్పబడెను. అనంతపురమునందు పశుచికిత్సాలయము శాఖకు నయినను, తగిన భవనము దొరకనందున స్థాపించబడలేదు. దీనికి శాశ్వతభవనమును నిర్మించుట కాలోచనలు జరుగుచున్నవి. 1920-21 సంవత్సరమున క్రొత్త వెటరినరీ ప్రతిష్ఠాపనములను పార్వతీపురము, హస్తేట, విరుడుపట్టి, తిరువల్లూరు, గుడివాడ, బందరు గ్రామములలో స్థాపించుటకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. గ్రామములలో పర్యటనము సలిపెడి వెటరినరీ సహాయాద్యోగులును, వెటరినరీ ప్రతిష్ఠాపనలయందుండెడి సహాయాద్యోగులును పశువులకు విత్తుల దీయు పనిని సంతృప్తికరముగ నెరవేర్చినందు, మొత్తముమీద 2246 ఆపరేషనులు చేయబడె ననియు బర్హంపురపు ఆస్పత్రిలో నున్న సహాయాద్యోగి 1031 ఆపరేషనుల గావించె ననియు, నివేదికము సూచించుచున్నది. నివేదికవత్సరమున, వెటరినరీ సహాయాద్యోగులు 90614 పశువులకు టీకాలను వేసిరి. ఇంతకు పూర్వపు వత్సరమున 131071 పశువులకు టీకాలను వైచియుండిరి. సంఖ్య దగ్గిపోవుటకు, టీకాల రసమును సప్లయి చేయలేకపోవుటయే కారణమని, సూచించబడినది. మనుష్యులకు టీకాలు వేయుటలో నెట్టి యిబ్బందులు గలుగుచున్నవో, పశువుల విషయమున గూడ నట్టి యిబ్బందులే గలుగుచుండుట వింతగ నున్నది. కోయంబత్తూరు వ్యవసాయక్షేత్రమున 69 పశువులకు రిండరు పెట్టు అను తెగులు రాకుండుటకు టీకాలను వేయగ, నురణములు సంభవింప లేదని తెలియుచున్నది.

తిరుచనాపల్లి ఆస్పత్రియందు, విత్తులు దీసి నవిగాక, 2154 జంతువులకు రోగచికిత్స గావించ

బడెను. ఇంతటిసంఖ్య ఏ ఆస్పత్రియందును గనుపించదు. గతవత్సరము న కన్న, సేలం, ఈరోడ్డు, బరంపురము, అమలాపురము, నెల్లూరు, వెల్లూరు, మధుర, విజయనగరం, కూనూరు, మంగుళూరు, మదనపల్లి, బళ్లారి, వైదాపేట, శివగిరి, గుంటూరు, ఆదోని, పాల్వూరు, భద్రాచలం, నంద్యాల, శ్రీవిల్లిపుత్తూరు ఆస్పత్రులలో చికిత్స విషయమై నెక్కుడభివృద్ధి గనపట్టెను 13 ప్రతిష్ఠాపనములలో చికిత్స బొందిన పశువులసంఖ్య దగ్గెను. అయిదింటిలో ఫీజును హెచ్చించుటయేతగ్గుదలకు కారణమని నివేదికము సూచించుచున్నది. మిగిలిన వానిలో, పట్టణములలో పశువులసంఖ్య తగ్గుట ముఖ్యకారణమని చెప్పబడినది. సంఖ్యతగ్గుటకు, తెగుల్లు, మేత దొరకకపోవుట, మోటారుకార్లు ప్రబలమగుట మొదలగు కారణములు సూచించబడినవి. పూర్వము వలె పశువుల కిప్పుడు మేత లభించుటలేదు. మనుజుల ఆహారమున కెట్టికాపు గలిగెనో, అంతకన్నను నెక్కుడు కలపు పశువులకు గలుగుచున్నది. పశుసంరక్షణయే, భారతవర్షమునకు నిజసంపదగ నుండెను. ఆకాలమంతయు మారిపోయినది. పశుచికిత్సకు వైద్యాలయములు నెలకొల్పబడుచున్నవి. బాహ్యదంబరముల కెట్టికోపములేదు. కాని, పశువులసంఖ్య రానురాను క్షీణించుచున్నది. నివేదికమున, పశుసంఖ్య క్షీణించుటకు ముఖ్యకారణము వదలివేయబడినది. విదేశములకు పశువుల నెగుమతిజేయుట, ఇందులకు ముఖ్యకారణమనుటకు సందియములేదు. ఒంగోలుసంత మొదలిడిన నాటినుండియు, మేలురకపుపశుజాతి విదేశములకు పంపివేయబడినది. పశుసంఖ్య క్షీణించిన కొలదియు, వ్యవసాయమునకు నష్టము గలుగుచున్నది. వ్యవసాయమే హిందూ దేశమునకుమూలాధారము. పాడిము పంటలును క్షీణించిన పిమ్మట, హిందూదేశపు స్వరూపమే మారిపోవుచున్నది. పశుసంరక్షణమునకు దేశము పనిబూనుట ముఖ్యవశ్యకము. వెటరినరీ ప్రతిష్ఠాపనలు మొదలగు ఏర్పాటులున్నను, లేకున్నను, అంతగ తొందరయుండదు.

నూతన శివగిరిజమిందారుగారు, తన స్వంత వ్యయముతో వెటరినరీ ఆస్పత్రిని శివగిరియందు నెలకొల్పుటకు నిశ్చయించిరి. పీఠాపురపు రాజుగారి ఆస్పత్రినుండి నివేదికమెద్దియు చేరలేదని, దెలుపబడెను. ఆస్పత్రికి పశువులను దీసికొనిరాక, మందునుమాత్రము గొనిపోయిన వారిసంఖ్య 2824 నుండి 5825 వరకు పెరిగెను. తెగుల్లమూలమున, చనిపోయిన పశువులసంఖ్య 76114 నుండి 59297 కు దగ్గిపోయెను. మృదానిసిపలు సంఘములలో నెక్కుడుసంఘములవారు పశువుల మరణపు సంఖ్యను, రిజిస్టరులలో వివరించుట కంగీకరించిరి. అటులనే పశువులకు గుట్టములకు తెగుల్లు కలిగినపుడు ఆ సమాచారమును వెటరినరీ శాఖవారికి దెలుపుటకును, అంగీకరించిరి. మిగిలిన మృదానిసిపలు సంఘములవారిమార్గము నవలంబించెదరని, విశ్వసింపబడుచున్నది. చెన్నరాజధానిలో కెల్ల ప్రాముఖ్యమయిన మద్రాసు కార్పరేషనువారి విషయమునుగూర్చి ఆలోచింపనేలేదని, నివేదికము సూచించుచున్నది. జంతుబాధానివారణ శాసనముక్రింద, చెన్నరాజధానిలో 3549 కేసులలో శిక్షలు విధింపబడెను. 1035 కేసులలోని, జంతువులు చికిత్సనిమిత్తము వెటరినరీ వైద్యాలయములకు పంపబడెను. గోదావరిమండలమున 695 కేసులలో శిక్షలు విధింపబడినను, 8 పశువులు మాత్రమే చికిత్సనిమిత్తము వెటరినరీ ఆస్పత్రులకు పంపబడె ననియు, ఈవిషయమై నెక్కుడుశ్రద్ధను

వహించుట యవసరమనియు, నివేదికము సూచించుచున్నది. ఈశాఖక్రింద రూ 310419-13-1 లు ఖర్చయినవి. రాబడి రూ 27458-15-8 లయ్యెను. ఇంతవరకును ఇంపీరియల్ వెటరినరీ యుద్వోగి ఒక్కరే ఉండుచువచ్చిరి. నలుగురు డిప్యూటీసూపరింటెండెంటులు, సూపరింటెండెంటుగారికి సహాయము జేయుచుండిరి. వీరితోపని బాగుగ జరుగుచున్నను, రెండవ సూపరింటెండెంటు, నియమింపబడెను. వీరుగూడ చాలలేదు. ప్రభుత్వకార్యదర్శి మూడవ సూపరింటెండెంటును శాఖకు జేసెను.

ఇంతటితో నాగిననుమేలే. నాల్గవ యింపీరియల్ యుద్వోగిని నియమింపవలయునని ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు. వీరుగాక, చెన్నరాజధానియందంతటను, వెటరినరీశాఖకు సంబంధించిన పనినంతను సరిజూచుటకు డైరెక్టరొకరుండుట యవసరమయ్యెను. ఇటుల నియమింపబడెడి ఉన్నతోద్వోగిలందరును, ఇంగ్లండునుండి రప్పింపబడుదురనుటకు సందియములేదు. 1920-21 సంవత్సరమున వ్యయమింకను సధికమగుననుటకు సందియములేదు. ప్రభుత్వశాఖలలో నేశాఖనయినను దీసికొనుడు. విద్యాశాఖ, పారిశ్రామిక శాఖ, మొదలగువాని యభివృద్ధిజాతమైన, మిగుల సంకుచితముగ నుండును. వ్యయము జూచెదమనిన వివరీతముగ నుండును. కారణమేమి? విశేషధనముఉన్నతోద్వోగిల వేతనములక్రింద వెచ్చింపబడుచుండును. ఇంతటి వ్యయదాయకమగు పరిపాలన మేదేశమునందును గాన్పింపదు. అందుచేతనే, దేశాభివృద్ధి కుంటుపడియున్నది. సంస్కరణశాసన ములు లోనికి వచ్చినపిమ్మటగూడ, పరిస్థితులలో మార్పు గలుగలేదు. ఉన్నతోద్వోగిల జీతములును ఉపకారవేతనములును ఇదివరకే వివరీతముగ హెచ్చింపబడినవి. ప్రజాయత్తశాఖకు సంబంధించినవారి వేతనములుగూడ హెచ్చుగనే నున్నవి. ఇట్టి తలబరువుగలపరిపాలనావిధానముతో, ప్రజోపయోగకరములగు కార్యములెటుల కొనసాగును? ఉన్నతోద్వోగిల వేతనములనుగాని సంఖ్యలనుగాని తగ్గించుట కెట్టియవకాశము గాన్పించుటలేదు. వెటరినరీశాఖవారిచే నిర్వహింపబడినపని యత్యల్పము. అయిదుగురు ఇంపీరియల్ యుద్వోగిలను నియమించుటచే, వ్యయభారము మరింత యధికమగుటదప్ప జరిగెడివినిలో నభివృద్ధి యుండజాలదు.

మద్రాసు వెటరినరీ కళాశాలకు సంబంధించిన వృత్తాంతముగూడ, ఈ నివేదికయందు పొందుపరచబడినది. “ఏ” క్లాసుకు విజయవాడలోను మద్రాసులోను, విద్యార్థులు సెలెక్టచేయబడిరి. 1919 సంవత్సరమునందు, 53 మంది ఈతరగతిలో చేర్చుకొనబడిరి మార్చి నెలాఖరుకు 37 మంది మాత్రమే నిలిచియుండిరి. రెండవ అర్ధసంవత్సరమున 8 మంది విద్యార్థులు అసమర్థులుగ నెంచబడిరి అందుచేవారుకళాశాలను విడిచిపోవలసివచ్చెను 1920 సంవత్సరము మార్చి నెలాఖరువరకు 29 మంది నూతన విద్యార్థులు మాత్రమే నిలిచియుండిరి. ఈ వృత్తాంతము జూచిన, వెటరినరీ కళాశాల విద్యార్థుల కాకర్షవంతముగ లేదని స్పష్టమగుచున్నది. ఈ ప్రతిష్ఠాపనమున మొత్తపు విద్యార్థుల సంఖ్య 88. ఇందులో 47 మంది బ్రాహ్మణులును, 27 మంది బ్రాహ్మణేతరులును, 10 మంది దేశీయ క్రైస్తవులును, 4 గుమహమ్మదీయులును గలరు. పరీక్షలలో గలిగిన విజయమైనను, ఉత్సాహకరముగ లేదు. ఉపాధ్యాయులెక్కుడుమంది యున్నగాని ఈలోపము దొలగిపోవదని, పరీక్షాధికారుల సంఘమువారు తమ యభిప్రాయము సూచించిరి. ఈయభిప్రాయముతో కళాశాలాధ్యక్షు డేకీభవించుటలేదు. 1920 సంవ

తనము మార్చినెలలో 19 మంది విద్యార్థులు గ్రాడ్యుయేటు బిరుదుమును పొందిరి. వీరిలో 18 మంది సివిలు వెటరినరీ శాఖలో జేరిరి. ఒక విద్యార్థి పర్లాకిమిడి సర్వీసులో జేరినను. కాలేజి ఆన్సరిలో 2932 జంతువులకు చికిత్స చేయబడెను. కాలేజీ రాబడి రు 15842-15-10 లు. వ్యయము రు 72609-11-11 లు.

నడియాడు మ్యునిసిపల సంఘము :

ప్రశంసార్హ మగు ప్రవర్తనము

ఈ సంఘమువారు, తమ విధ్యుక్తము నేతరున నెరవేర్చిరో నేడందిన యంగు ఇండియా పత్రికలో వివరింపబడి యున్నది. కలకత్తా కాంగ్రెసు సభా తీర్మానము ననుసరించి, మ్యునిసిపలు బోర్డువారు గతవత్సరము ఆక్టోబరు 8 తేదిన, తమకు ప్రభుత్వపు గ్రాంటుతో నిమిత్తము లేదని తీర్మానించి, ఆ తీర్మానమును జిల్లా కలెక్టరుకు దెలియబరచిరి. తమ తీర్మానము గూర్చి తిరిగి యోచించ వలయు ననియు ప్రభుత్వపు గ్రాంటు దీనుకొనక పోయినను, మ్యునిసిపలు పాఠశాలలపై ప్రభుత్వపు యాజమాన్యము తొలగిపోవ దనియు, అందుచే మూర మాలోచించి పనిజేయుట భావ్యమనియు, కలెక్టరుగారు మ్యునిసిపలు సంఘాభ్యుత్థానికి దెలియబరచిరి. అందుమీద, మ్యునిసిపలు బోర్డు వారు నవంబరు 17 తేదిన తిరిగి సమావేశమయిరి. సందర్భముల నన్నిటిని దీర్ఘముగ యోచించిరి. స్వరాజ్యసంపాదనము నిమిత్తము నిర్ణయింపబడిన సహాయనిరాకరణోద్యమమును తాముసంపూర్తిగ నామోదించుచుంటి మనియు, నడియాడు ప్రజల కోర్కెల సాఫల్యమునకు సహాయము జేయుట తమవిధి యనియు, అందుచే తమకు గలిగెడి ధన నష్టమునకు చందాలను వసూలు జేసెద మనియు, నడియాడు ప్రజల యిష్టమునకు న్యాయశాసనము భిన్నముగ నున్నచో, మ్యునిసిపలు సంఘపు పని నిలిచిపోవు ననియు, అందుచే ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశమును వెంటనే దెలుపవలయుననియు, ఇక ముందునుండియు జాతీయవిద్యావ్యాపకముకొర కై ప్రజలప్రయత్నములు గావించవలె ననియు, మ్యునిసిపలు సంఘమువారు ప్రభుత్వము వారికి దెలియబరచిరి. అందుపైన, ప్రభుత్వము వారు తమ యభిప్రాయమును తెలియబరచిరి. మ్యునిసిపలు పాఠశాలలలో ఉపాధ్యాయులను ప్రత్యేకముగనియ మించెదరా, లేక లోకలుబోర్డుల ఉపాధ్యాయు లలో ఇప్పటివలెనే కలిపివైచెదరా దెలుపుమని, ప్రభుత్వమువారు గోరిరి. చివరపద్ధతి నవలంబించుచో, మ్యునిసిపలు సంఘమువారు ఉపాధ్యాయులజీతములకును, పెన్షనులు, అల్ల పెన్షనులకును పూచీపడెదరా? అటులగాక ఉపాధ్యాయులను ప్రత్యేకముగ నియమించదలచినయెడల మ్యునిసిపలు సంఘమువారు ప్రస్తుతోపాధ్యాయుల నేదిన మునుండి తొలగించెదరు? ఇదివరకు దీనుకొనిన గ్రాంటు పోగా, మిగిలిన గ్రాంటును, మ్యునిసిపలు సంఘమువారు కోరెదరా? ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానము జెప్పమని, గవర్నమెంటువా రడిగిరి. ఇప్పటి యుపాధ్యాయులనుగాని, నూతనోపాధ్యాయులనుగాని, ప్రభుత్వమువారితో బని లేకుండనే తాము నియమించెద మనియు, తామికముం దెట్టి గ్రాంటును దీసికొనమనియు, వారి ఉపాధ్యాయుల నందరిని ప్రభుత్వమువారు తీసికొనివచ్చు ననియు, తమనిశ్చయము, కలకత్తా నాగపుర కాంగ్రెసు సభా తీర్మానము లకనుగుణ్యముగ నున్నదనియు, మ్యునిసిపలు సంఘమువారు మరల జవాబునిచ్చిరి. మ్యునిసిపలు సంఘమువారికిని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారికిని నడిచిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరము

లను సోమవారపు పత్రికలో ప్రచురించెదరు. గాంధీ మహాత్ముడు వ్రాసినట్లు, మ్యునిసిపలు సంఘమును ప్రభుత్వమువారు రద్దు జేయవచ్చును. కాని, తమబాలురవిద్యపై ప్రభుత్వపు యాజమాన్యముండ గూడదని, రేటు పేయర్లు నిశ్చయించుచో, ఆనిశ్చయము నెవరును దొలగింపజాలరు. నడియాడు మ్యునిసిపలు సంఘమువారు, హిందూదేశమునకంతకును మార్గదర్శులయిరి. వారిమార్గమును అహమ్మదాబాదు మ్యునిసిపలు సంఘమువారు నవలంబించిరి. హిందూదేశమునందలి మిగిలిన మ్యునిసిపలు సంఘములు గూడ, ఈమార్గము నవలంబించి, సత్వరస్వరాజ్య సిద్ధికి తోడ్పడుట ధర్మము.

మంత్రులజీతములు

వంగదేశ శాసనసభలో మంత్రులజీతములను తగ్గించవలయునను విషయముగూర్చి వివాదము దీర్ఘ కాలము జరిగెను. తుట్టుతుదకు, సురేంద్ర నాథ బెనర్జిగారు మంత్రులపక్షమున మాటలాడుచు, తాము సంవత్సరమునకు 64 వేల రూపాయలను దీసికొనుటకు నిశ్చయించితిమనియు, ప్రజల యుద్దేశ మిందుకు వ్యతిరేకముగ నున్నందున 48 వేల రూపాయలను మాత్రమే స్వంత యుపయోగము నిమిత్తము దీసికొని, మిగిలిన మొత్తమును ధర్మకార్యముల కుపయోగించెదమనియు నుడిచిరి. తక్కువజీతముల నంగీకరించి, ఇతరులకు మార్గదర్శులు గండని, సర్ అనుతోష్ ఛాదరిగారు మంత్రులకు విన్నవించిరి. మంత్రుల హోదాకును, జీతమునకును సంబంధము లేదని, వారు హితము గఱపిరి. కాని, మంత్రులు తమజీతములను పోగొట్టుకొనుట కంగీకరింపలేదు. తమ వేతనములో సంవత్సరమునకు 16000 రూపాయలను ధర్మకార్యముల నిమిత్తము వయోగించెదరట. ఆ ధర్మకార్యము తెవ్వయో, తెలియవు. వంగదేశ శాసనసభయం దీ తీర్మానము గూర్చి చర్చ జరుగుటకయినను అవకాశ మొసగబడినది. మద్రాసు శాసనసభలో నట్టి చర్చకే అవకాశ మొసగబడ లేదు. మంత్రులు దిగులు లేక యుండవచ్చును.

కన్నాటు ప్రభువు ప్రసంగము

కన్నాటు ప్రభువు డిల్లీలో నిచ్చిన యువన్యాసము గూర్చి, మితవాదపత్రిక యగు ట్రిబ్యూను పత్రిక దేశాభిప్రాయమును స్పష్టముగ దెలిపినది. ప్రజలను సంతృప్తిపరుచుటకు చేజిక్కిన నిట్టి తరుణావకాశమును బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞులు బారవిడుచుట, హిందూదేశ చారిత్రమునం దెల్ల గొప్ప లోపమని, ఈ పత్రిక వ్రాయుచున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఇదివరకు ప్రవర్తించినటులనే నికముందు గూడ ప్రవర్తించుచో, పంజాబులో జరిగిన దురంతములు ఇకముందు గూడ జరుగవని తలంచుట కెట్టియోధారముగలదు? కార్యరూపము దాల్చని సిద్ధాంతములను ప్రతిపాదించుటచే, లాభమేమి గలుగును? ఇండియను డెయిలీ న్యూసు పత్రిక వ్రాసినట్లు, భారతీయులకు గావలసినవి కార్యములుగాని, మాటలు గావు. కేవలము పదజాలముతో సంతసిం చెడికాలమిదివరకే గతించినది.

అరేబియనుల విన్నవము

తుర్కీ ప్రభుత్వపు యధీనమునుండి బయల్పడి, స్వరాజ్యమును సంపాదించవచ్చునను నమ్మకముతో అరేబియనులు కొందరు తుర్కీవారిపై యుద్ధసమయమున తిరుగబడియుండిరి. అందుకు మారుగ అరబ్బులదేశములపై బ్రిటిషువారుమాండేలు అధికారమును వహించిరి. ఇందుకు తమ

కేమాత్రము సమ్మతము లేదని, అమీరు షజల్ అను అరబ్బుల నాయకుడు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము నకు దెలియబరచెను. కాని, వారిమాట నిప్పుడు వినువా రెవరుందురు?

రాయపురం మెడికలుస్కూలు.

విద్యార్థులసమితి సమాప్తమగుట.
వర్ణనజనరంగు యంత్రపు ప్రకారము, రాయపురం, తంజావూరు మెడికలుస్కూల్ నూతనంబుండెట్లు యాగ్రేరింపింపగా నోటిక వంతనడెను.
వర్ణన జనరంగు గారు, ప్రభుత్వము వారి యొత్తుక తో, రాయపురం, తంజావూరు మెడికలుస్కూల్లో హాజరకావట్టి విద్యార్థులు ఫిబ్రవరి 14 తేదీ సోమవారములో పునా స్కూల్లో వర్సిఫో రాజ్యపు సరి ఆధీనించుట న్నాడు.
విద్యార్థులందఱును యొక్కర గా యికవలె ప్రాప్తా నావకవడిరి గాన మరల యథాప్రకారము వాత తమవిద్య లకు నెచ్చుకొన వెంటలిడినచో వానిదేక్షకు కీర్తింపబడెను. ఫిబ్రవరి 14 తేదీ సోమవారము నాడుగాని యాలో పుగాని స్కూలుకు రాకపోయినచో నావిద్యార్థి చేరువొగి కలదుటయే నాక కీర్తింప చేయబడును.
ఈ నోటిక వండి వెంటనే విద్యార్థులందఱును యాగ్రేరింపింపగా వర్ణన జనరంగుగారి కొక మరణము నందిరి.
1. విద్యార్థులకు దీన్నికవేము వర్ణన గూర్చి మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు చట్టమున నుండు జేయబడ వలయును. దీనివలన లాభము యిదివరకు దీన్నిక జేయబడిన కాకి గూడ నందవలయును.
2. వరీక్షలో కృతార్థులు కానివా రేమియును తప్పిరో ఆ విషయములో నెచ్చుకొనవలెనని వరీక్షకు వర్ణన నుండ వలయును.
3. వరీక్షాధికారుల సభలో మెడికలు స్కూలులో తెచ్చరముగా నున్న వా నుండగూడదు.
4. వరీక్షాధికారులలో చాచుటయును యా రాజ కానిలోగాని నురే రాజభాలోగాని నైద్యత్వ తీర్మానంబుండవలయును.
5. ఇచ్చు దున్న వారికంటె అనుభవము నను, చుంకి వారును తెచ్చరగా నిజమింపబడవలయును.
6. మెడికలుస్కూల్స్ లోని కోర్సులయందు గుండ్ల స్వరము ఉండవలయును.
7. ఇండియను మిలిటరీ విద్యార్థులకు వసతియిచ్చెడి విరాళము మానమునకు 6 అడాలుకాక 5 రూపాయలంద వలయును. ఈ ప్రకారము గడిచిన సంవత్సర మంతివలె యిచ్చి వలయును.
8. మద్రాసు సివిలు, ఇండియను మిలిటరీ విద్యార్థుల యొక్క పైయి వెండులు రు 80 రూపాయల ఉండవలయును.
9. ఇండియను మిలిటరీ విద్యార్థులు, మిలిటరీ సబ్బు అసిస్టెంటు సర్వకముగా ప్రభుత్వమువారికింక నుద్యోగము దొరకువరకును సినియోలుగానే యుండవలెననెను ఇండి యను అరీఆఫ్ఫులోని చట్టము రద్దు చేయించవలయును.
10. నైద్యవిద్యాలయములకు జనవరి నుండి డిసెంబరు వరకుకాక నూరెనుండి జూలైవర కుండవలయును.
11. ఇదివర కుండిట్లుగానే అంశ్య వరీక్షావిద్యార్థు లకు నూరెలోగూడ మరల వరీక్ష ఉండవలయును.
విద్యార్థులందఱు, తాము 9 తేదీ బుధవారము నాడు యన్. ప్రావీన్యంగారివద్దకు వెళ్ళగా అధికారతీరు యు నీనమ్మకబ్రీసందులకు కేసుధింక వున్నచో స్కూలుకు తెచ్చుదని నలుహావచ్చిరి. కావునను వర్ణన జనరంగుగారి, నోటిక వో కారణమేమియో నడికానిదానిని జూచినను కేసు నిశ్చయ బడదని యుండెను గావున, ఇంతేగాక ప్రావీన్యంగారు దీరి కన్నులు కప్పక విచారించువలయుననియు, తాము కట్టుకట్టి వుండే నెడమయి వహించుచున్నచో ఆర్థికమునకు భంగము లేకపోవుటచేతను మరల స్కూలులోను ఆనుకొనిన యథాప్రకారము వుండేమిటకు నిశ్చయించి రని తెలియచున్నది.
నెంటు బాక్ అంబ్యులెన్సు పోటీ పరీక్షలు:—వైద్యోగీ వరీక్షలు మార్చి 10 తేదీ వెంటలు 15 తేదీవరకు కలకత్తాలో జరుగును. ఆర్థ్యర్థులు కరిభాన్సులు దీల్లికి యా నెల 20 తేదీలోక వంతనడెను.
మెయిలు స్టీరురు:—'కాన్స్టెయిం' మెయిలు స్టీరురు 18-తేదీ బొంబాయి చేరెను. ఈ నెల 2 తేదీ ఎరీనియా స్టీరురు మార్చుచేరెను. 4 తేదీన బొంబాయికి వచ్చు అస్సీయా స్టీరురు రివ్యూలులో బయలు జేరె.

విదేశ తంత్ర వార్తలు

(రైతుల వినబడి)

వెర్సలను సంధిపరతులు.

తరవాత అభిప్రాయములు.

పార్లమెంటు, ఫిబ్రవరి 9:—పార్లమెంటు సమావేశమైనది బ్రయాండును నిర్మించునట్లుగా గురించి చేయబడునట్లుగా నేడు మరల చర్చ జరిగెను. విమర్శకులకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు బ్రయాండుగారు, సంధిపరతుల ప్రకారము ఫ్రాన్సు నకు రావలసిన సబ్సిడీలను మూడవవరకు తగ్గిపోయిన వలనను కంగీకరించిరి. ఇంక మరలవర్తనముల వరకును ప్రతి సంవత్సరము నడి పందెందు మిలియన్లు (ఫ్రాంకుల చొప్పున నది అప్పుతెచ్చుకొన వలసియున్నది) గూడ ఆర జొచ్చుకొనెను.

ఇదివరలో ఆర్థికమంత్రిగ నుండి కొట్టుకొనెను ఈ సమా వేశమందలి ఆర్థికభరితము లేదును కృత్రికములుగా లేవని జరిగిరి. ఫ్రాన్సున కంత సొమ్ము చెల్లుబడి కావలయునో యానంగిని, బ్రిటిషు ఆమెరికా ప్రభుత్వముల వారంత వరకు ఫ్రాన్సునకు సహాయము చేసెదలో ఆనంగిని స్పష్ట ముగ తెలుపవలసినది యిదియై కొరెను.

జర్మనుల తప్పులనుగూర్చి తగిన యోచనలు జరుగు సంవత్సరము ఫ్రాన్సులో కొత్తకట్టలను నిర్మించుటకు చేయబడునట్లుగా రెండు మాత్రమును అంగీకరించవలసిని కొట్టుకొనెను. ఓడిపోయినవారు ఫ్రాన్సున కిచ్చు కొనవలయు భనము వైసి తగ్గినగూడ పరామర్శ తగినవలయు ననుట చాల అన్యాయమని యితడు చెప్పెను.

మిత్రమందలి వారిలో నుండిన సమాధానము కొనసరిండు కొనుటయే పార్లమెంటు సభా భరితమనియు అందువలన ఫ్రాన్సు నకు చాలలాభము గలిగినదనియు బ్రయాండుగారు నొక్కి చెప్పిరి. సభ్యులు తమయందు విశ్వాసమున్న సంకల్పిని తెలియ జరిగిననే తామింక రాజకీయములను కొనసాగించ గలమని వారు పలికిరి.

జర్మనుల సూచనలు

జర్మనుల సూచనలనుగూర్చి చర్చ నలుపునపుడు, సంధి పరతుల ప్రకారమువారి కెట్టి యధికారము లేయదిననో తద నుగుణముగనే చర్చ జరుగుననియు పార్లమెంటు సమావేశము ప్రకారము వారు నడచుకొన నెంచునెడల కొత్తసూచనలను తెలుపవలయునని అంతరంగ కొత్తసూచనలను తెలుపరా దనియు తెలిపినది ఆలోచించబడవలయు ఈసమావేశ ముఖ్య ముత్రములకే జర్మనులంటింకను చెప్పవలసినది మిత్రమందలి వారు వారి కేమాచనల కిందుకయు నమృతింపవలసియు తెలియచున్నది.

పూర్వీక కార్యక్రమము

లండను, ఫిబ్రవరి 9:—బెల్జియన్లకు వరము జచ్చు గా సంఘటనలకు పార్లమెంటు సభ్యత్వపదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి. నిన్న రాత్రి పూర్వీక కార్యక్రమము రామ్సే మెన్డెన్సన్ గారిని తమ అభ్యర్థిగా నెన్నుకొనిరి. ఆయనకుమందలి తూర్పు భాగమంతయు కార్యక్రమ పరమాంశ దున్నును కొంతవరకు తరపున నొక అభ్యర్థి బయటపెట్టెను రని ఒక విలేఖనము తెలుపుచున్నది.

మెసపోటామియా నిధి.

అమెరికా ఫెయిబల్ గారి యభిప్రాయములు.

లండను, ఫిబ్రవరి 9:—అమెరికా ఫెయిబల్ గారి నిట్లు తెలుపుచున్నది. మెసపోటామియా వెర్సలను సంధిపర తుల కెన్నడును అంగీకరించి యుండలేదు. పూర్వపు అట్టా యుద్ధము, అరబ్బీ యుద్ధములను గూర్చి వాటిలో కొన్ని నియ మములు అందుకు మన నరకు వాటికి నమృతింపి యుండలేదు. ఆనియమములవలన అరబ్బీ లే యాదర్శములతో మిత్రమందలి యుద్ధలే వారొకరినితో ఆయాదర్శములు బడయకుండ వలెను. అరబ్బీయు గ్రేటుబ్రిటన్ సంరక్షకత్వమున కేమియు రావలసినది లేదు. అరబ్బీ ప్రభుత్వమువారు సమర్థులను గావించుకొనక తేకముతో కాంటిని నెలకొల్పవలసి గూడ పూర్వీకవెదలెను. గ్రేటుబ్రిటన్ కాలూను రాజకీయ, ఆర్థిక స్వరాజ్యము స్థాపించుకొనుటకు బ్రిటిషువారు వాటికి కలయిక సహాయ మొసంగవలయు నని, అమెరికావారు కొరయెన్నుకొనెను.

అట్టి యోచనలు బ్రిటిషు ప్రజల కనుకలముగనుండి ఈసభ్యులకు తరిమింప గలవని అమెరికా ఫెయిబల్ గారు చెప్పుచున్నది. (గ్రేటుబ్రిటన్ వాగ్దానములన్నియు నిందువలన చెల్లగలవనియు, ఇందులకు ప్రతికృతిగ బ్రిటిషువారు అర బ్బీల కెట్టి విరాళము నియమకరము లేదనియు, మెసపోటా మియా సంపదలన్నిటిని రాకట్టుక తెచ్చుకొని వారు కొంత ఋణము నిచ్చిన వాటననియు ఫెయిబల్ గారు చెప్పిరి.

జర్మనుల పరిభ్రమములు.

లండను, ఫిబ్రవరి 9:—ఆఫ్రికా ఖండమందలి జర్మనుల పరిభ్రమముల సంరక్షక నిబంధనలు ప్రకటితమైనవి. ఈరాష్ట్రము యూనియనులో చేరవలయునని యిదియై చెప్పెను. బలవంతముగ కార్యక్రమాలతో నెరవేరున పరిచేయింక వలదనియు, ప్ర వాత్యూర్థ మట్లు చేయింపవలసి కచ్చునెడల పనివారికి తగిన సంరక్షణను నియమించుననియు, స్వదేశీయులకు మైకము గలిగించు తరార్థముల నియమించుననియు, స్థానిక సంరక్షణ కార్య క్రమాలకు తప్ప మరే దేనికిని స్వదేశీయులకు మైకమును నియమ గదనము, వైసికా వానిక యర్హతముల నెచ్చుటకు కట్టింపరా దనియు వానియందు చున్నది. కామెరా, నామాలకును, భూమి భ్యుత్పాద దక్షిణమందున్న కాంతిమహా సముద్రమందు పూర్వ ము జర్మనుల యాధీనమందుండిన ద్వీపములకును, న్యూగినియా కును ఈసంరక్షణలు వర్తింతును.

తుర్కీ-సుల్తాను కుద్రాస్తుడగుట

లండను, ఫిబ్రవరి 8:—కాకొస్తాంటినోపిలు పురము నుండి లండనుకు వచ్చుచున్న తుర్కీ-సేనాపతియు రాజకీయాలలో ఇబట్టు పొయినవారు ఒకరుగ నుండవలయును ముఖ్యకట్టల మను కాకొస్తాంటినోపిలునకు సామంత ప్రభుత్వములకును ఇందువలన సమాధానము, క్రతుత్వము మరింత పొచ్చించెద మని అంగోరా ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నది. వారు చేయవలసిన కార్యక్రమాలలో తుర్కీ-సుల్తాను గారిని నింపానను నుండి తొలగించుట యొకటి యని అంగోరా ప్రభుత్వము వారు తెలుపుచున్నది.

తుర్కీ-మొదటగు తూర్పుదేశముల సమస్య

లండను, ఫిబ్రవరి 8:—లండనులో జరుగజోవు తుర్కీ-మొదటగు తూర్పుదేశముల ప్రతినిధుల సభలనువలయున ముఖ్యముగ గమనింప దగునదియై మొకటిగలదు. గ్రీకు లండ ను నెవరు సంధిపరతుల ప్రకారము అన్నియోచనలును జరగవలయునని చాలకట్టుదలగ నున్నట్లున్నది.

గ్రీకుభేదముల సభయందు దుశస్థినించుచు కాలోగేనో పోలొనుగా నిట్లుచెప్పిరి. పెద్దను సంధిపరతులతో నిర్ణయించిన సమాధ్యలకంటె ఎక్కువ భూమి నిర్మించుటకు గ్రీకు లంగీకరింపవలెను. వివిధభూముల వాడుకలను తెలిపవలెను, దాన్నిగూడ గూడ ప్రభుత్వమువారి నీ నియమములతో నిశ్చయముగ జలకరముచున్నది.

రోము వార్తలను నిట్లున్నది. 70,000 మంది మైకము ఆటో (గ్రీకులు) తిన్న ఆసియాలో సూరకాకన్తందనము వారంబిండుటకు ప్రయత్నించుచున్న రని తెలియచున్నది. వారి నెదిరించుటకు తురక్కులు గూడ ప్రజల ప్రయత్నముల నొనరించుచున్నది.

కన్స్టాంటినోపిలు వార్తలను నిట్లున్నది. రోము సూరక సంద్ధి ప్రయత్నముల నొనరించుచున్న రనియు, అందువలన తుర్కీకి తరిమింప స్వాతంత్ర్యము లభింపగలదనియు (గ్రీకులతో) స్నేహసంబంధముల నెప్పరచెదవనియు అంతట గ్రీకు వారు ఆక్రమణవాంఛను వీడచెద వనియు ఆనటొలియనులకు తెలుపుచు ముస్తాఫాకేమలుగా రొక ప్రకటన చేసిరి.

రోముసంజక్షేమము ఇటలీవారు తూర్పుదేశములో మరల కాంటిని నెలకొల్పవలెను ఇటలీవా రాకురక సెంచుచున్న రనియు, అంగోరా ప్రభుత్వమువారితో నీ నియమమై ప్రభుత్వ తులక ప్రభుత్వ ప్రకరణల నొనరించెద వనియు స్ఫూర్తిగావారు చేయవలెనని చెప్పిరి.

అమెరికా ఫసులుగారు అసమృతి చెలువులు.

లండను, ఫిబ్రవరి 8:—మెసపోటామియా బ్రిటిషువారు పూర్వము చేసిన ప్రయత్నములకు విజయముగా మెసపోటామి యా, పాలెస్టీనా దేశముల వాక్యమిండుట తమకీర్తనము లేదని అమెరికా ఫసులుగారు తమ అసమృతిని తెలిపిరి. అరబ్బీయు స్వరాజ్యము స్థాపించుకొనుటకు బ్రిటిషువారు వాటికి కలయిక సహాయ మొసంగవలయు నని, అమెరికావారు కొరయెన్నుకొనెను.

లండను సభ.

లండను, ఫిబ్రవరి 7:—(అధాన మంత్రి, సెఫాల్, రమీడులే, ఉస్మాను నెయూమి-వీరు లండను సభకు తుర్కీ ప్రతినిధులుగా నరుదొచెదవని కాంస్తాంటినోపిలు తంత్రవార్త తెలుపుచున్నది.

వివిధదేశముల సైనికుల సత్కరించుట.

పార్లమెంటు, ఫిబ్రవరి 8:—పార్లమెంటు సమావేశము ప్రజల యభిప్రాయముల వరిలియటకు వర్తించుచున్న వివిధదేశ ముల సైనికులు తమ వేశములందు నెల్లగూడ దని స్వీకృతముల నైదరకాన్నికావారు తీర్మానించుట వానినమిలి అధికారము ఆక్రమణ కల్పించినది బ్రిటిషు ప్రభుత్వము నిహాయము తమ వేశములందు నెల్లగూడ కెట్టి అనురంభ లేవని స్వీకృతముల నైదరక సభవారు చెప్పిరి. వారి మితి ముఖ్యకార్యదర్శిగారు ఈ తీర్మానమున కనుమతి తెలుపించుచున్నది.

ఆఫ్రికా ఆర్థికసీతి.

లండను, ఫిబ్రవరి 9:—ఆఫ్రికా భూభాగము తా లూకు దొర్చుకొనినది రైతులమెట్లు కమిషనువారి సభలో వ్యక్తమయ్యెను. ఆఫ్రికా భూభాగము 10,000 కోట్ల (కానుల నికరము) కీమతమియున్నట్లు, నేనగా రాజ్యమందున్న జనుల తో తల యొకటికి 16000 కౌన్సుల తీర్పులనియున్నట్లు వివరించుచున్నది. 1921 వ సం. నైపు అనువ్యయపట్టికలో 8 కోట్ల కోట్ల భూభాగము గన్పించుచున్నది. నీనిలు సర్వము ఈ దొర్చియుల జీతముల మొత్తము ఆదాయములలో సగము సా మ్యము కలుపుచున్నది. 2-వ తరు ముది ప్రజలకు ప్రభుత్వమువారు పోషించుచున్నది.

మొమాన్యుల రాజీనామా

బ్రస్సెల్స్, ఫిబ్రవరి 9:—కాలిమితి కార్యనిర్వాహక సభ్యులెందరూ కట్టుకలతో గోనెపట్టు మొమాన్యులకు అధ్యక్షక పదవి వలదనుక నిర్మి రాజీనామాను సభసంహరించుకొనిరి.

ఫాలోను బ్యాంకు కేసు విచారణకు గూర్చి ఒక విలేఖనము వ్యాపక లేఖకు చెబుచి న్యూనవారు ప్రకటించినందు లకు వారివై కేసుగా కొద్దరింపానర మొనరించిన వారిని కీక్షించదగు ననియు కేసుకు అంతు పడవలసియు కింగ్సు తెలిపివారు నిర్ణయించిరి.

Mining and Geology. Meeting of the Institute.

CALCUTTA, February 11.
At the annual meeting of the Mining and Geological Institute of India, Mr. G. Miller, the President, made an important speech.
Referring to strikes in the coalfields, he said:—The spreading of a dangerous propgands in the bazars and labour villages is the origin of the present discontent, and measures are necessary to counteract this movement. It is too late to take action when the whole industry of the country is paralysed for political ends, which is undoubtedly the goal aimed at.
He next said:—The inevitable result of the proposed mining legislation with reference to the employment of women and children underground will be an immediate reduction of the available mining labour, corresponding reduction of output and an increased mining cost, and they should adopt coal cutting and conveying machinery.
Referring to the recommendations of the Mining Committee, which are now under the consideration of the Government, Mr. Miller said that they involved principles which would not be accepted in any other private industry. He agreed with the recommendation regarding transport facilities. He said railway facilities had always played an important part in industrial development. It had been the nerve and muscle, and coal was the stimulating power behind it. It should be the policy of railways in their own interests not only to supply present requirements, but to provide for the future. There were large areas of coal lands still undeveloped, and only required railway facilities to make them productive. New industries had sprung up all around them. Large iron ore deposits probably unequalled in any other part of the world in magnitude and quality, were now being opened up, and they must be assured of an adequate and regular supply of necessary fuel. Large sums were involved in the construction of those new railways, and it was up to the Government in whose hands it was to provide funds and to insure that industrial development and enterprise was not stifled for want of them.
The country had a great future before it. Nature had gifted it most generously with mineral wealth, but it required capital to develop it, and to induce capital, whether Indian or British, it must be assured of industrial and political stability. It was the first duty of the Government to see that this was assured so far as it was in their power, and he appealed to all men, whether Indian or European, who had at heart the interest and welfare of this great country and millions of souls it contained to work together to this end. India had the seeds of prosperity in her, but it could only be cultivated by peace and good-will.

రా ద్రి సంగార మాఖ శు॥ ౫, శనివారము

స్వాతంత్ర్యము.

మంచెల్ల వెంకటపున్నయ్య శర్మగారు.

గీ. వనములందును పచ్చికబడుగులందు
ప్రవృత్తినిర్మలంబులు తుట్టిగూర్చు
గడ్డిపోచల గడుపారఁ గాఢజించి
నిర్మలాంబు పూరితములై నెగడునట్టి
కొలనులందఱి నీరమర్త క్రోలిసతము
జింతనెగగక నిహరించు చిన్నిలేడి
భయదహామేఘ గర్జనలబర్జితము
విరహానుశూచి భయచందజేయనేల
మూడునన్నెల మెకములతోడఁగూడి
నాటలాడెడి భాగ్యంబునాపనేల
విల్లనమ్ముల జేబూని విపినబీధి
సద్దునేయకదిరుగాడు శబరవయము
గనిభయమ్మునబరువైత్ర బనుపనేల
పాప మాలేడి భాగ్యమాపాటి దయ్య
ఘనతనాదీంకఃకోర్కెయొ గాంచదయ్య
నన్మలనుధిక్కిరించుట లబ్ధయదయ్య
స్వేచ్ఛతనసా లిసామ్ముగా జిత్రమందు
దలచిగేరింకలాడు నీ తనయకకట
యిన్నిగండాల గల్పింపనేల నయ్య
ప్రకృతి నెల్లడదనరారు పనములును
సులభసాధ్యమై యొప్పెడిసద్దజలము
వసుమతియొసంగువా హారవస్తువులును
సహజమైయెదు గాన్పించు సాధువృత్తి
యిదియె లోక కంటకములై యెనగకుండ
పరులు సహియింపరానివై పరగకుండ
కష్టములెల్ల మూలమై గ్రాలకుండఁ
యవని నపకీర్తిపాలయ యణగకుండ
తండ్రి! స్వాతంత్ర్యమునగుము ధర్మయనకు.

ఆమని.

మైనముపాటి హనుమంత రావు గారు.

మ. విరిసింగారమొనర్చి భూమిరుహ తస్మిపాఠిక్యాహునిపం
చిరవంశకుడుమిచ్చి మారుతునిబంచెన్ బాటఁగానాపనిన్
తరుణి! బోదములెమ్మ నాదెకద యధ్యక్ష త్వమందంచువా
స్మరుడనదేహిలైక నాయకుడు దాచానన్ బ్రబోధించెడికా
ఉ. సారసీమాంబు పూరముల జల్గ్రమలార్చి పయోదధూపనం
స్కారములం బొనర్చి ననకంజదళో జ్వలదోలికాంతక
స్ఫూర్తమన్నోజ్జ్వలమనఁ జయ్యన గాడుపులిడ్డ నుంచియో
“శ్రీరఘురామలాలి”యని చెల్వంగఁబాడిరి కారికాంగనర్.

సీ. జొండువల్లెలఁ బెద్దదండలుగాఁ గూర్చి
నిగనిండఁజుట్టిన చెలువుతోడ
మలయేళుకోనలో పలచందనపు జేట
మెయినిండఁజుడిన మెఱుంగుతోడ
పూ బొండ్లయెడలవై బొదలుమేల్ ముత్రైంపు
సరములనవరించు సొరుతోడ
నెలమావిది గురుటాకుల తోపులన్నియు
వలువగట్టిన వైభవంబుతోడఁ
దప్పటగుల నిడుచున్న తిలసి జంక
నెత్తియెద్దాడునట్టి వాహినలతోడ
కావ్యయంతమగు కారీరవల్లితోడ
గాడ్చుటట్లు పూదోటలోఁ గలసితిరిగ

ఆంధ్రవాజ్ఞయ చరిత్రము

ఆంధ్రకవులచరిత్రమును గురజాడ శ్రీరామ
మూర్తి పంతులుగారు కందుకూరి వీరేశలింగము
పంతులుగారు వ్రాసిరి. ప్రత్యేక కావ్యముల విమర్శ
నమును కవితాప్రాశస్త్యమునుచేసి వేదము వెంకట
రాయశాస్త్రి గారు రాయదుర్గం నరసయ్యశాస్త్రి
గారు రామలింగారెడ్డిగారు మేడేపల్లి వేంకట
రమణాచార్యులు గారు నాగపూడి కుప్పస్వా
మయ్య గారు శతఘంటము వేంకటరంగ శాస్త్రి
గారు మున్నగు పండితులు వాజ్ఞయ చరి
త్రము సాధకులైరి. కాని సమగ్రమైన యాంధ్ర
వాజ్ఞయచరిత్రము వ్రాయుట కింతవర కెవరును
బూనుకొనియుండలేదు. కవుల చరిత్రలును భాషా
చరిత్రలును దేశ చరిత్రలును లక్షణగ్రంథములును
వాజ్ఞయచరిత్రమునకు సంబంధమును గలిగియు
న్నను వాజ్ఞయచరిత్రలు గాజాలవు. వాజ్ఞయ
చరిత్రము ప్రజాజీవితమునందు భిన్న కాలములందు
భిన్నావస్థలందు గలిగిన పరివర్తనమును దాని
పరిణామమును బోధించుచుండును. వాజ్ఞయచరి
త్రము ప్రజల స్థూలస్వరూపనిర్ణయమునై కాక
సూక్ష్మకారణ స్వరూపముల నిర్ణయమును దెలుపు
చుండును కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారి గ్రంథ
పీఠికయందు వాజ్ఞయచరిత్రప్రయోజనము నిటులు
తెలిపిరి. “సంఘముయొక్క అంగములయు, వ్యాపా
రములయు తద్వికారములయు కారణముల నారసి,
మార్పు లన్నియు సహేతుకము లనియు, సహజము
లనియు నిర్ణయించి, వ్యప్తిసమిష్టులకు గల సం
బంధములను జూపి చరిత్రముయొక్క విశ్వమును
ప్రకటించుట వాజ్ఞయచారిత్రికుని కర్తవ్యము”
వంగూరి సుబ్బారావు గారు వాజ్ఞయ
చరిత్రనీ దృష్టితో వ్రాయ బ్రయత్నిం
చిన విధమున గ్రంథావలోకనము వ్యక్తము
అగుచున్నది. భారతవర్ష చరిత్రమునందు ఆంధ్రుల
చరిత్ర మొకపర్వముగ నుండగలదు. ఆంధ్రుల
స్థితిగతులు ౪౨ వందల ఏండ్లు మార్పులను జెంది
నను నిలిచియున్నవి. ఈ కాలమునందు సంఘము
నందును భావములందును భాషయందును గలిగిన
వృద్ధిక్షయములను సహేతుకముగ నిర్ణయించి
పరిణామఫలమును వాజ్ఞయచరిత్ర విశేషము
చేయును. ఇది గహనకార్యమయినను వంగూరి
సుబ్బారావు గారు ఖండనమండనములకు జంకక
ఆంధ్రవాజ్ఞయచరిత్రను వ్రాసి ఆంధ్రలోకమునకు
మంచి మేలును చేసిరి.

ఈ గ్రంథమునందు రెండుభాగములు గలవు.
ప్రథమభాగ మపూర్వసిద్ధాంతములతో నిండి
యున్నది. ఆంధ్రులార్యులారాద్రవిషులా యను విష
యము విపులముగ జర్పింపబడినది. ఆంధ్రభాష
ప్రాకృతభాష యో ప్రాకృతజనితయో యనియును
ద్రావిడభాష కాదనియును యుక్తియుక్తముగ
నిర్ణయింపబడినది. వాజ్ఞయనామము కావ్యజాల
మునకే చెల్లుననియును కావ్యముల కన్యోన్య

* వంగూరి సుబ్బారావుగారు, నెం ౭ తంబుకెట్టిది
మద్రాసు. కెల దా గెం-౦

సంబంధ మెడతెగక నుండుననియును నిర్ణయింప
బడినది. మతముల్లకు వాజ్ఞయవికాసమునకు గల
సంబంధము రాజులకు వాజ్ఞయవృద్ధికి గల సంబం
ధము చర్చించి నిర్ణయింపబడినది. బ్రాహ్మణ
మతాభిమానులు జైన సాంప్రదాయపర మైన
ప్రాచీనాంధ్రవాజ్ఞయమును నిర్మూలము చేసిన
విధము విపులముగ జర్పింపబడినది. అలభ్య కావ్య
ములు నాశనకారణములు చర్చింపబడినవి. ప్రా
చీనవాజ్ఞయనాశనకారణముల గ్రంథకర్త యిటులు
వర్ణించెను.

“ఈమనపూర్వవాజ్ఞయము నాశనమగుటకు మతజైరధ్య
ములకంటె, మహమ్మదీయులకంటె నజ్ఞానులకంటె నధికముగ
మన భారతభాగవతరామాయణములే కారణమని తోచుచు
న్నది..... ఈ భారతభాగవతరామాయణము లాంధ్రములో
నికీ వచ్చి మనదేశమునం దార్జ్యమతవాస్తవీ మొనర్చి మహోప
కార మొనర్చిన మాట సత్యమే. కాని, ప్రాచీనభాషకుఁ,
బూర్వవాజ్ఞయమునకు, దేశీయసంప్రదాయములకు నిగ్రంథ
ము లొనర్చిన యపకారము వర్ణింపరానిది..... ఇరుగుపొరుగు
జా రాండ్లకు విరుదముచే వేలాడించి గుట్టపుబండ్లమై దిరుగు
చుండఁ జేలుగుపండితుడు కాని కవి కాని యెంతకాలము కడుపు
మండుచుండ నోట వ్రేలుంచుకొని మికుకుయండగలడు? మన
గ్రహచారము కాని మనవ్యవహారములు మనభాషలో మన
యవద్యగు లేల చక్క వెట్టుకొనరాదు?

ఈ భాగము వివాదాస్పదమైనను సూతన
యోజనలతో నిండియున్నది. కాని “అవి మొత్త
ముమీద వెట్టియూహాలకు జేరినవిగాక విమ
ర్శనాపద్ధతి ననుసరించిన దృఢసత్త్వములుగా
నున్నవి సుబ్బారావుగారు సూతనయోజనముల
ప్రయోగించి క్లిష్టార్థములకు నన్వయము నద్భుత
భంగి కల్పించియున్నారు” అని పీఠికయందు రామ
లింగారెడ్డిగారు వ్రాసిన యంశములకు విమర్శకులు
గమనించిన, నాంధ్రవాజ్ఞయపరిశోధనసరళమార్గ
మున వికసింపగలదు.

రెండవ భాగమునందు వాజ్ఞయవికాసదశలు
ప్రతికూలానుకూలసాధనములు చక్కగ విమర్శింప
బడినవి. ఆంధ్రవాజ్ఞయ చరిత్రయందు ప్రథమదశ
యజ్ఞాతముగ నున్నది. పదునెకండవ శతాబ్దారం
భమునందు రచియించిన మహాభారతము మనకు
సామాన్యముగ నాద్యగ్రంథముగ నున్నది. అద్య
దశయందలి వాజ్ఞయస్వరూపమును నాశన
కారణములను నిర్ణయించుటకు సుబ్బారావు
గారు ప్రయత్నించిరి. జైనులు జాధులు వారి మత
సిద్ధాంతములను ప్రాకృతభాషలద్వారా ప్రజల
యందు వ్యాపింపజేయుచుండిరి. బ్రాహ్మణసిద్ధాం
తములకును జాధసిద్ధాంత! లకును పండితబృంద
మునందే కాక పామరబృందమునంద సొం
తము సంరంభము బయలుదేరినది. ప్రజల్లికాల
మునందువలె నాకాలము నందును జనసామాన్య
మునందు విజ్ఞానవ్యాపనావశ్యకతను గ్రహించిరి.
ప్రథమమున ప్రజారంజకములైన పురాణములను
తెలిగించిరి. “బ్రాహ్మణమతవిద్య వ్యాప్తిలోనికిఁ
దెచ్చుటకుఁ బూనుకొనినవారిలో నన్నయ ప్రథ
ముడు. జైనుడగు నధర్వణుని భారతమును నన్న
యనాశన మొనర్చిననుకథ యాసిద్ధాంతముచేరి
మగుచున్నది.” అని సుబ్బారావుగారు వ్రాసిన భా

వము లిందులకు నిదర్శనముగ నున్నవి. రాజరాజ కాలమునకు జై నవాధ్యమతములు సంకరము లై ఊచించియుండును. ప్రజలయందు భాగవతధర్మా భిమానమును వ్యాపింపజేయుట కార్యసంప్ర దాయగ్రంథములను వండితు లాంధ్రీకరించుటకు బూనుకొనిరి. పండితులు వ్యాప్తముగనున్న యార్యవిజ్ఞానవ్యాపనమునకు బూనుకొనుటయును సహజము నుకరము. తిక్కన యాంధ్రవాఙ్మయ మునకు బ్రాణప్రతిష్ఠను జేసి భాషామాధుర్య సౌందర్యములను వ్యక్తముచేసెను. తిక్కనమార్గ ము ననుసరించి పలువురుకవులు వివిధపురాణముల నాంధ్రీకరించిరి. ఈ యాంధ్రీకరణము నందును కవు లాంధ్రప్రజాహృదయమును మధురభాషా ముఖమున వ్యక్తముచేసిరి. పదునైదవ శతాబ్దము నకు పురాణయుగము పోయి ప్రబంధయుగ మా రంభమైనది. ఆంధ్రవాఙ్మయప్రతిభకును నిరసన మునకును ప్రబంధములు ప్రమాణములు. పెద్దనా దులహస్తములందు స్వతంత్రరచనలకు బ్రమాణము లైన ప్రబంధములు సామాన్యకవులహస్త ములందు మాయాకృతులుగ బరిణమించినవి.

“తెలుగుకవులు చంపూమార్గముననే తమ యుక్తమ జాజ్ఞయమును వ్రాసియున్నారు. తెలుగుప్రబంధము తెలుగు కవుల ప్రత్యేకతన నూచించుచున్నది. ప్రబంధయుగము ధన్య యుగము. కొన్నిదినములకు ప్రబంధమును వ్రాసిననే కవినా మమున కర్హుడుకాకాలెను. దీనినిబట్టి మనవారు స్వరూపము నందు జంపుచుండు శ్రీతిని జూపియున్నా రనవచ్చును.

అను భావము లాంధ్రవాఙ్మయచరిత్రము నందు పూర్వపరవాఙ్మయచరిత్రమునకు సంబం ధమును దెలుపుచున్నవి. ఆంధ్రీకవులు వారికావ్య ములందు సహజమైన ద్విపదరచనను బోత్సహించి చంపూరచనకు బూనుకొనుటకు గల కారణములు విపులముగ నూచింపబడినవి.

ఆంధ్రవాఙ్మయమునందు శతకవాఙ్మయము గేయవాఙ్మయము ఊద్రవాఙ్మయముగ బరిగణింప బడినను నిఊద్రకావ్యములందు ఆంధ్రవాఙ్మయ హృదయము సువ్యక్తమగుచున్నది. వేమనశత కము మువ్వగోపాలపదములు త్యాగరాయకృ తులు జంగముపాటలు భావములందును స్వరూప మునందును రసమునందును నాంధ్రహృదయమును సువ్యక్తము చేయుచున్నవి.

ఆంధ్రవాఙ్మయ చరిత్రకథనమునందు దింతవర కును బ్రకటితమైన భావములను క్రోడీకరించినపు గ్రముగ సునన్దయముచేయుటకు సుబ్బారావు గారు చేసినప్రయత్నము శ్లాఘ్యముగ నున్నది. గ్రంథకర్త సిద్ధాంతములు సకలజనులకు సమ్యక్ ములు గాకపోయినను వాఙ్మయచరిత్ర నిర్మాణ మున కవసరమైన రాజమార్గగమనమునకు సాధన ములు గ్రంథమునందు గలవు. ఆంధ్రలోక మీ సాధనములను గైకొని యాంధ్రవాఙ్మయహృదయ మును సందర్శించి యానందించుట సంభావ్య ముగ నుండును. సుబ్బారావుగారికి శ్రీ చేలికాని లచ్చారావుగారు గ్రంథముద్రణమునందును పోషణమునందును చేసిన సహాయము సంప్రదనీయము.

సుబ్బారావు గారు వాఙ్మయస్వరూపపరిణా మమునందు జూపిన లక్ష్యమునే స్వభావపరిణామ మునందు సయితమును జూపిన ప్రయోజనము వర్ధిల్లియుండును. నానావిధములైన వాఙ్మయము లను యుగభావధర్మమున కనురూపములుగ సమ స్వయమును జేసినపుడు ప్రజాహృదయము వాఙ్మయమునందు ప్రతిబింబిత మగుచుం డును. ఆంధ్రప్రజాహృదయమునందు భిన్నయుగ ములందు గలిగిన యుత్తేజావనములను వాఙ్మయనిర్మాత లనంతముఖముల సంకీర్తనము చేయుచు హృదయ స్వరూప స్వభావములను వ్యక్తము చేసియుండిరి. తిక్కనవంటి మహాను

భావులు రసాత్మసందర్శనమునం దానందమును బ్రదర్శించిరి. పోతనవంటి భాగవతోత్తములు రస భావసందర్శనమునందు బ్రహ్మానందమును గనబఱచిరి. సూరనార్యునివంటి కవివరులు రసస్వరూప సందర్శనమునందు పరమానందమును జూపిరి. ఖండములైన కావ్యకుసుమముల కఖండమైన రససూత్రము దేశకాలపాతాతీతమైన యొక్కమును గలుగజేసి రసాత్మ భావస్వరూపములను వ్యక్తము చేయుచుండును. ప్రజాహృదయసంజాత మైన యఖండరసానుభూతిని పండితులు వాఙ్మయ నిర్మాణములందు జూచుచుండును. సుబ్బారావు గారు ద్వితీయముద్రణమునం దీపరమప్రయోజన మును సాధించుటకు బ్రయత్నించి వాఙ్మయచరి త్రోపయోగమును వికసింపజేయుచు రని నమ్ము చున్నాము.

అద్యతనభూతకాలము

సాహిత్య సరస్వతి నారాయణశర్మగారు

సారస్వతీతనకు వ్యాకరణము శీత్రతుల్యము. అది ప్రాచీన కావ్యాధారమై యున్నది. ఇట్లునుచే శబ్దకాస నుల దూఱుట కాదు. ఎట్టిస్వచ్ఛందభావ యందైననువివిధ భాషా సాంప్రదాయముల తమంత యవి వచ్చి చేరును. ఇట్టి గోష్ఠీవలసప్రపంచమునందలి కావ్యరచనాశీత్రము భావయం దావిర్భవించుట తటస్థమను. దాన నది నిజులత్వమును, వైజయతాత్వమున విశ్వవిజయమును పొందగలుగును. ఆంధ్ర భాష యాశీతాద్వినదశయశతాబ్దమునకుండు బుట్టి కలిగియుం డుట విస్మయమైన యంశము గదా! ఈ పెద్దభాషకు బాల ప్రాప్తములభావ్యాకృతులు ప్రస్తుతపుశబ్దకాసనములు. ఇవి లక్ష్య గ్రంథములు. వ్యాకరణాంగములందు వోక్కుండగు క్రియాసం బంధిప్రసంగ మిచ్చుట జేయుచున్నాడను. “దీపములాటి పోయినది” అను నీసామాన్యవాక్యమునొని క్రియాబహుత్వము అసాధువు కదా! గ్రంథకర్తలు సాధారణముగ నీ యద్దంకిని బడుచున్నవారు. మఱి యనేకు లిట్లు గ్రంథములందు ప్రయోగించుచున్నవారు. కావున దీని నిచట వివరింప గడంకు చున్నాడను.

“దీపములాటిపోయినది” అను నీసామాన్యవాక్యంబున కర్త జడవాచకము బహువచనము. క్రియయు బహువచనమే. నూ.తిర్వగ్గజేవు కర్తృత్వ బహువచనం దై, కవచన మేవ స్యాత్కూలే తద్ధర్మచ, ఆంధ్రకామిది. నూ. తిర్వగ్గడంబులు వాచ్యంబులగునపుడు లిట్లాట్టుల ప్రథమబహువచనం దేశక చనం బగు. బాలవాక్యకరణము. శబ్దకాసన లట్లు సూత్రీక రించుకరన మీడివాక్యము సాధువు కానట్లు తెలుచున్నది. అది యట్లుండెను. భూతకాల మన పెట్టికో చర్చింతము. నూ. భూతక్రియావృత్తి యగు భాతువునకు లిద్వర్ణంబగు భూతంబునా, విద్యమానధ్వంస ప్రతియోగి యనిబాలవాక్యక రణము తెనుగు భాతువు లన్నియు ఈకారాంతములు. భూ తశబ్దము జరగిపోవుట యను నర్థ మిచ్చుచున్నందున విద్యమా నధ్వంస ప్రతియోగియగుటచే ముందునుండి వెనుకకు. లేక పోవునది యని స్పష్టపడుచున్నందున భూతకాలము సంపూ ర్ణముగ ముగిసినకాలము అగుచున్నది. కావున భాతువులకు, ఇచ్చనవిచ్చేనవి భూతము నివృత్తమగుచున్నది. ఉదా: ఇచ్చు + ఇ-ఇచ్చి. ఇచ్చు + ఇన=ఇచ్చినఈరెండురూపములు సంజ్ఞిద్వంద్వ (మహా) వాక్యంబులయందు సమాప్తార్థంబున బ్రయోగింపబడవు. కారణము “ఇచ్చిన” యనునదిసంపూ ర్ణభూతధర్మమును జూపక భావిని నవహృతముచేసి యుండు. ప్రమాఖము నిశ్చయించియున్నవారు. ఇచ్చినయనునది నామా కాంక్షాసమాపకము. కావున విశేష్యమునుగోరుచు ఇచ్చినవి యని యైనది. ఈ ఇచ్చినవి యనునది వాక్యమున అవులు పా లిచ్చినవి. దీపము లాలిపోయినవి యని యగును. వత్స్యమాణ విధానమున నేర్పడిన ఇచ్చినవి యను సమాప్తక్రియను మఱి విధముగ మాట ననవసరములేదుకదా! కాని, అవులు పాలిచ్చి నవి యను నీవాక్యమున క్రియయొక్క ప్రథమబహువచనము తిర్వగ్గడనూత్రమును నిశోధించుచున్నది. అట్టి నిశోధనమునకు లోబడియుండవలసినది భూతకాలమా? కాదా? యనునందేహ విచట దీరవలసి యున్నది. చూడుడు. ఉండు (భాతువు) భూతకాలము, ఈ ఉండిని ఉంటిని మఉంటిని ఉంటిని ప్ర.

ఉండెను ఉండిరి అను. మనాతి. ఉండెను. అను. ఉండెను- మఱియు నది మఱియొకపదాన్వయమును కోరుచుండును. ఈ ఇచ్చినవాడు=ఇచ్చినవాడు. బ. న. ఇచ్చినవారు. న. లిం. ఇచ్చిన X అది-ఇచ్చినది. ఇచ్చినయది. లేక ఇచ్చినవి యనియు నగును. ఏవార్థకస్య సమ్మోహనస్య చాతో న సర్వత్ర. శ్రీ వాచకసమనామ్నాశవిత్తయక్యతో న ద్విత్వతే సంధిఃఅని హరికారికా వచనరీతిని బూర్వోక్తదాహరణము ఇచ్చినవి సిద్ధించినది. ఇచ్చిన’ యనునదిఇచ్చుభాతువునకు ఇనాస్తవిశేషణము చేయుటచే “ఇచ్చిన” యని యేర్పడుచున్నది. అందు నకు నూ. భాతువునకు ఇనచేర్చినభూతాధ్వనిశేషణ మగు ను. దీనికి నామాకాంక్షాసమాపక మగు యు గ్రియాజన్యవిశేషణమనియు సామద్విత్తయమయెల్లనని శేషయ్యు వెంకయ్యు.

మీడి యదాహరణములవలన భూత కాలము స్వకీయ పూర్వకదెలుపుచున్నది. కావున దీని బట్టియే తిర్వగ్గడనూ త్రము సాధింపబడెను. ఇంకోక యదాహరణమును జూడుడు. ఉండినానుఉండినాము. ఉండినావు ఉండినారు ఉండినాడు ఉండినారు ఉండినది ఉండినవి.

దీనివలన ఉండినవి యను రూప మేర్పడినది. ‘అను నాద్యాచకంబులకు, ది-వి-వర్ణకములు పరము లగుచో. నాగ మంబును మధ్యమపురుషైవచన ప్రత్యయమునకు వికల్పంబుగ లోపంబు జూపెట్టెడు. అను సూత్రమువలన నేర్పడిన ఉండినవి యను రూపము సాధువైయున్నది. తిర్వగ్గడములు వాచ్య ములుగ నున్న వాక్యములలోను ఉండినవియు దానితోడి క్రియలును అట్టి రూపములతోడనే ప్రయోగింపబడవచ్చును. అట్లు వలనపడుచున్నది. కాని మీడి ‘ఉండిన’ అనుదాని యు, రెండవదానిలోని ఉండినవి యనుదానియు కాలమునకు దారిత్యము చూపుచు. మొదటిది సంపూర్ణభూతము. దెలు పుచున్నది. రెండవది సంపూర్ణభూతము కాదు. ఇట్టివానికి భూతక్రియారూపాస్తరము లని లక్షణగ్రంథములు వివక్షించు చున్నవి. ఎట్లనిన;—“నండిన” ఇది దానియ్యమును వివరింపక అవి చేర్చబడి “నండినవి” యయినసమాపకార్థ మిచ్చుచున్నది. ఇట్టి సమాపకములు భూతకాలముగో నివియైయు వాని సరి యగు కాల మీది యని నిశ్చయించుటకు గానువైయోకరణము భూతక్రియా రూపాస్తరము లని వ్రాసియున్నారు. కావున మనకు గొంతమాన్యము ఊహా గోచర మగుచున్న యది. “మున్ను గ్రంథమండలము లుదయించెను. ఇప్పుడిప్పుడు కొన్నిగ్రంథమందెరులు లుదయించినవి.” అను నీ రెండు వాక్య ములును సమాపకక్రియార్థిత్వము లయ్యును. దాత్విత్వమునకు దారిత్యము చూపెట్టకమానవుగదా! మొదటివానికి ను స్వతః సమాపకము గావున గాలాతీతముం దెలిపి తిక్కూత్రమునకు బాత్రమై యున్నది. రెండవదానిలోని యసమాపకము మీడివివరింపబడినట్లు సమాపకముగనాటి యనతికాలాతీతముం దెలిపి యొకంతకర్తమానస్థితి ననుగమించుచున్నది. అట్టి భూ తద్యోతకరూపముల అద్యతనభూత మని సమర్థింప బడి నరీతి సెప్పుకొనుట లెస్స. తేనిచో రచనయందు దిట్టి (నండి నవి) అద్యతన భూతార్థరూపములు కురూపములబొందును. అట్టివోగవికి నాయాకాలావస్థల బ్రదర్శించుట నుసాధ్యము కానేరదు. ‘నిగంతుకాః కవయః’ అను యుక్తిని సంధించుట సమంజసము కాదు. కావున ద్విగ్గవ్యంబులైన వాక్యము లలో నద్యతన భూతకాలక్రియలకు ప్రథమబహువచన ముపయోగించుకొనుపద్ధతి సాధువైయున్నది. కవిచేయు కబ్బ మున మానవులకు బురుషార్థము వచ్చును. ఈ కబ్బము భాషా హస్తముల బెరుంగును. ‘సిద్ధిగో కాద్వ్యక్త్యా’యను ప్రమాణరచ నానుసారము భాష జనవ్యవహారంబునకు గాంతి మంతంబ గును. మఱియు నభ్యుదయముబొందును. కావున నద్యతనభూ తముగల లక్ష్యములు కాస్త్రసిద్ధము లగు గాక !

క వి చా డ వు.

[మ. శ్రీకృష్ణమూర్తిగారు]

ఈకవి రచించిన ‘కవిచాడవ్వు’ అను గ్రంథ కథనమునకు ఈకవి గురించి ఈ క్రింది విషయము తెలిసి కొనవచ్చును. శుద్ధకథం దక్కడక్కడ కొన్ని బూతుకవ్య ములు గలవు. దీని వ్రాయుటకు ఇట్లు సమాధానము కలిగి చెప్పకొనుచున్నాడు.

- క. “నీకుల కేమి యొకింత, బూతాడో వచ్చు పుట్టుకు
- క. బూతు, కొన్నిటి, గొన్నిట నీకులు చెప్పితిని. బుధులు నీకులు, భూత్రు లూతులు మెచ్చండగు లి
- కాకుకమతి.....
- కాని శతకయం దాబూతులే ప్రామాఖ్యను వహించు చున్నవి చెప్పడకును. కవి దీనివలన నిజముగ ‘హస్త్యకవి’ అని పేరు సంపాదించు లేడు.
- శ్రీ. బాజుగోపాలం ఈ దశరంపు నాకు హస్త్యకవికాణి, గానవిద్యాపరిణా కాగ జుడిగితులైన నయచరిత్ర.

ఈ కథనమునకు ఇది 'సాక్షి' అనునామము ప్రకటన చేయుచున్నది. ఇది సాక్షి అనునామము ప్రకటన చేయుచున్నది. ఇది సాక్షి అనునామము ప్రకటన చేయుచున్నది.

క. శ్రీశ్రీ పుణ్యరీతి

గోపాలము నదయందగును తంతిగురులు

గాపాడినట్లు ముచ్చుకు

గాపాడును తంతిగురు ప్రకటన

క. తందగ నియమ నితి

పాండవపుణ్యమునందు కడుము గోపా

తందగు పుణ్యమునందు

ఇట్లు చెప్పుచున్న పుణ్యరీతిని ఈ కథనమునకు తెలియజేయుచున్నది. "తందగ నియమ నితి" అనునది సాక్షి అనునామము ప్రకటన చేయుచున్నది.

"మాటలు వన వియోగిని" అనునది సాక్షి అనునామము ప్రకటన చేయుచున్నది. ఇది సాక్షి అనునామము ప్రకటన చేయుచున్నది.

క. తందగ నియమ నితి

తందగు పుణ్యమునందు కడుము గోపా

తందగు పుణ్యమునందు

క. తందగ నియమ నితి

పాండవపుణ్యమునందు కడుము గోపా

తందగు పుణ్యమునందు

ఇట్లు చెప్పుచున్న పుణ్యరీతిని ఈ కథనమునకు తెలియజేయుచున్నది. "తందగ నియమ నితి" అనునది సాక్షి అనునామము ప్రకటన చేయుచున్నది.

క. తందగ నియమ నితి

పాండవపుణ్యమునందు కడుము గోపా

తందగు పుణ్యమునందు

ఇట్లు చెప్పుచున్న పుణ్యరీతిని ఈ కథనమునకు తెలియజేయుచున్నది. "తందగ నియమ నితి" అనునది సాక్షి అనునామము ప్రకటన చేయుచున్నది.

క. తందగ నియమ నితి

పాండవపుణ్యమునందు కడుము గోపా

తందగు పుణ్యమునందు

ఇట్లు చెప్పుచున్న పుణ్యరీతిని ఈ కథనమునకు తెలియజేయుచున్నది. "తందగ నియమ నితి" అనునది సాక్షి అనునామము ప్రకటన చేయుచున్నది.

క. తందగ నియమ నితి

పాండవపుణ్యమునందు కడుము గోపా

తందగు పుణ్యమునందు

ఇట్లు చెప్పుచున్న పుణ్యరీతిని ఈ కథనమునకు తెలియజేయుచున్నది. "తందగ నియమ నితి" అనునది సాక్షి అనునామము ప్రకటన చేయుచున్నది.

క. తందగ నియమ నితి

పాండవపుణ్యమునందు కడుము గోపా

తందగు పుణ్యమునందు

ఇట్లు చెప్పుచున్న పుణ్యరీతిని ఈ కథనమునకు తెలియజేయుచున్నది. "తందగ నియమ నితి" అనునది సాక్షి అనునామము ప్రకటన చేయుచున్నది.

క. తందగ నియమ నితి

పాండవపుణ్యమునందు కడుము గోపా

తందగు పుణ్యమునందు

ఇట్లు చెప్పుచున్న పుణ్యరీతిని ఈ కథనమునకు తెలియజేయుచున్నది. "తందగ నియమ నితి" అనునది సాక్షి అనునామము ప్రకటన చేయుచున్నది.

జంఘాలకాశ్రి వ్రాసిన లేఖను జదివెదను.

"సాక్షి—జంఘాలకాశ్రి నమస్కారములు. ఈయన గొండులు విద్యార్థులు నేను జంఘాలకాశ్రిని యెఱిగి నా బసవవచ్చి తన విద్యార్థి సంఘమున నుపసంహితమని నన్ను బలహీనమున బాధించుట లాగుకొని పోయితి. ఏమి యమునగూర్చి యుపసంహితమయి నని నేను వారి ననుగమి యిచ్చును వచ్చిన యంత మేదైనను మాకు సమ్యక్మే. మీ యుపసంహితములు సారస్వతానుబంధమున జదివి యానందించుటయే కాని మీరుపసంహితమందగా విను భాగ్యము లభింపలేదు. ఆకాశాంత దీప్తవలయునని మేము కోరుచున్నా" మనిరి. అంత నే నిట్లు చెప్పితిని.

"సోదరులారా! నేను గొంతకాలము క్రిందకు నొక యాంక్షకు గ్రంథమును జదివితిని. దానిలోని ముఖ్యంశముల తెలిపెదను. ఆగ్రంథసార మేదనగా— ఓ! అద్భుతవ్యక్తి- ఆరాకేశకర్త! అట్టి యాడు దామరుల బుద్ధియుగం గాని యామరుల బరమగుణాని యున్నట్లు వివరము. భూమిలో నెక్కడ నేమియున్నదో దృష్టి సాధ్యమననే యామె చెప్పగలదు. ఆమె నేత్రములు మన నేత్రములవలెనే యుండును. కాని యాదృష్టినికేత్రమో చెప్ప నలవికాదు. తలచె నైన నలవికాదు. ఆమె (సోదరులు) దేశమందు చెలువందల సంవత్సరముల క్రిందకు జన్మించెను. భూమిలో నేవారలో గంధకమున్నదో- యేవారలో గాంచకమున్నదో-యే యరలో నీరున్నదో-యే యరలో నిప్పున్నదో-యే తెరలో మనిషిగూర్చి యో- యే తెరలో మానిషిగూర్చి- యామె యిట్లే కవిత్వం గలదు. సర్వసాధ్యము లామె సమాధానిననుకూల మగు దృష్టికి కాని యాచులనెడదే! మనుష్యశరీరములను దునివోకం జూచి మృదయశోకముగాని యంతల నడుచునన్న తలుపులు సరిగ నాచుమన్నదో లేక, పితృశోకం యథావిధిగం దైత్య ద్రవము తెలిగ్రమ్మచున్నదో లేక- మెదటిలో గణితకాశ్రి పాండిత్య మిచ్చు నరముల కూడిక యెట్లున్నదో- కవిత్వ ప్రతి భ నిచ్చు నరముల కూడిక యెట్లున్నదో- పెద్దప్రేమల చిన్న ప్రేమల నడుమనుండు ఆపండిత్యంబుల బుట్టిన తరువు తెనరగింజంత యున్నదో మేలపుగింజంత యున్నదో. గర్భవతి కడుపులోనిదిదే మున్న పాడుగో పాట్టియో మనవలెగ నామె చెప్పగలదు. (ఎప్పుడో) ఆమె కనులెప్పుడొది తెండుకముట్టు దిగదుడుపు. పాతాళగంగ యేథలమున ద్రవ్యం బనునో యామెనలన (సోదరులు) దేశపు గాఢ తెలివీకొని, యామె చెప్పిన యంతయు పరిపూర్ణముగా నిదగ్గరమైన పిచ్చుట నామెకు గొప్ప పాఠోపేక్ష మిచ్చి యనేకవిధముల నామెను సన్మానించెను. వింత లేనైన జెప్పవలసిన దినమున నామె యుపసంహితము. అజీర్ణాది బాధ యక్షీకర్త ప్రకటనమున కధ్యంతరమగు నని కాఁబోయి నామె యట్టి నియమమును చేసికొనెను.

"ఆకాలమందలి కారకకాశ్రియు- మనకాశ్రియు- ప్రకృతికాశ్రియు- మహా వేదాంతం బందెలు గూడ లోకా తీతమగు నామె ప్రజ్ఞను గాంచి గ్రంథ మిసుకరించుకొని, గ్రుక్కె-ష్టమింగి, కన్నులు తేలవైచి, చేతులు తెరిచివైచి- పెదవులు విరిచి, మె మె-పె మె యన బోయి యూరకుండిరి. కాని, యదియే మోయి యేమో యనిగుఱికి బదునాలుగు బారలదూరమందైనను గొట్ట తేకపోయిరి. మనుష్యబుద్ధికి లొంగని, కాశ్రియుక్తిదికిరాని స్వభావమున కదుకని, కనులుమాడని, చెవులువినిని, యీప్రజ్ఞ యేమో? ఏమియునోపక యాకాలపు కాశ్రియుక్తిస్థులుట్లుటకు పూర్వమందలి యననాదిదేశవేదాంతం లిందునుగూర్చి యేమైన జెప్పరేమో చూతమని పూర్వగ్రంథము లన్నియుం బఠింపవారంభించిరి. (క్లెబ్) కియ్యడగు (ఆరిస్టోటలు) అనునతడు (అందు చెప్ప) నుండి యుద్ధాంతరమున దేబడిన ధైర్యిలలో నొకడు మిగులదేశ సరి యట్లలలోనుండిగాని బల్లలొనండ్లి గాని సునాయాసముగ జూడగలడని యేమోనొందగ్గ మన వ్రాసెను. ఆవ్రాతంజూచి యా కాశ్రియోధకు లందఱు చంబలగొట్టుకొని- తుంటుబయలొని కెప్పుడునిరి. ఈ ప్రకృతి నిరుద్ధతలేమి కారణమో- ఆతంజుతప్పక వ్రాసుగలడని వారందఱును మహాత్మాకామునం దైనదనివిరి. ఆవైద(ఆరిస్టోటలు)

గూడ నేమియునాని యాదలేను. సర్వసంపాదక జనసాము దాయక శేషమీ సనాధుడని చెప్పబడిన (ఆరిస్టోటలు) గూడ నీ విషయమున నజ్ఞుడై మూఁగయై నుండెను. సామీయనకు భారాను తెలియనప్పుడు పీడకుఁదెలియునా? (ఆరిస్టోటలు) వ్రాతంజుల నొకవింతకు చెందవంత లోడయినది. ఆవింతకు టిడే యావింత. యీ వింతమిడి యావింత. మొత్తముగూడ నిట్టిప్రకృతులు లోకనిరుద్ధములు. స్వభావ వ్యతిరేకములు. ప్రకృతికి బుట్టినదయ్యునుప్రకృతికాశ్రి ప్రవీణులును పరిపూర్ణ నాగరకులగు పాశ్చాత్యులే యిట్టి విపరీతతను సకారణముగా సుయ్యంప లేనప్పుడొక నెవ్వరు సమర్థులు? ఇంకను గొన్ని కతాబులు గడచినప్పటికీ, కాశ్రియు పరిశ్రమము మఱింత పూర్వముగా వికసించినట్లుట, ప్రకృతి, తన మృత యమున దాఁచినిన రహస్యముల నికను బయలుపెట్టెనతడు వార- భారమాత్యుడంబరమున నకునెత్తికెక్కినప్పటికీ- నిట్టి యలాకిక ప్రకృతులకు గారణములు తెలియవలయుగాని యిప్పుటికిఁదెలియవు. మనుజునకుఁ దెలిసినదితక్కువ- తెలియ దగినది యెక్కువ. కాశ్రియు సోధించిన యాశంబులు తక్కువ- శోధింపవలసిన దెక్కువ. కావున మనుజుఁడు సర్వరా భావ సంపాదనమున బద్ధుడై యుండవలయును.

ఇది నే నాంగ్లేయగ్రంథమున జదివిన యంతయు. ఈ యభిప్రాయమును విమర్శింపుమని మీరు కోరునెవల విమర్శించును. కాదేని యంతటితో 'ఓమ్ గాంతిశ్యాంతి' చెప్పుదును. (ఇంకను జెప్పవలయును. మేము సంతోషముతో వివరములు' అని సభలోకేకలు.)

"నామనలారా! మహద్దైత్యుల నరకరిందిలో యెచ్చట వేదములున్నదను లయినవో-యెచ్చట యోగాదికాశ్రియులు ప్రబలివో- యెచ్చట మైమమైవన కొక్క దేవాలయమున్నదనిచెప్పుట యతిశయోక్తి కాక- యెచ్చట మతమే సర్వ జాతికియూలాధారమో-యెచ్చట వాత్సత్వ త్వ కాశ్రితత్వమును గూర్చిక్రిస్తింక నాలుగువేలసంవత్సరములకు జన్మించునగానే బోధింపబడినో-యట్టియూర్వాకర్తదేశమందుఁబుట్టినయకట్టివి వింతలుకావు. పాశ్చాత్యుల వీధ్యూర్వాకమును గూర్చి యాశ్రిత్యముగా వ్రాసిన వ్రాములగుగాక! ఇందుకు గారణము లిప్పుటి వైన సారికి తెలియకపోయిన బోవుచుగాక! ప్రాకృతిక సాభ్యాభివృద్ధియే వారిపరమాధి. వారిలోని మహావేదాంతంబైతయు మనుష్యజీవమును సుఖపెట్టెఁబాలనిది వేదాంతకాశ్రియు కాదని స్పష్టముగా నుద్ఘాటించిరి. వంటయింటి కక్క అటుగానిది వేదాంతవిద్య కాదు. ప్రక్కలోని కక్కఅటుగాని దాధ్యాత్మవిద్యకాదు. శృంగరమునకుఁ బ్రాపంచిక సాభ్యానుభవమున వికాస మీరులేనిది వేదాంత విద్య కాదు. పూర్వపుల వేదాంతమున కప్రాపంచిక సంబంధముకంటె- ప్రాపంచిక సంబంధ మెక్కువ. ప్రపంచమే చెందని - దివ్యజ్ఞాన సంబంధమగు వేదాంతవిద్యను గ్రహకరముగాఁ బొట్టగూటి విద్యగా మార్చి, దానిని వంటప్రామ్యులొడికి నింపవలసి (సో-టిను)అను మహావేదాంత, పాశ్చాత్యదేశీయుల స్వభావమును బాగుగా గుఱెఱింగియే, వారెల్లు చే మురుగును భయము చేక నే పలికెనాడు. ప్రపంచమంతయు నాదరింపవలసిన యాతని పలుకును తరువాతిగా లక్ష్యముచేతుక పోవుటయే కాక, యాతం దేవారి ముగ్ధకంఠం గొట్టవలయునని చెప్పెనో, మోచారి నే బాహులుగాఁ బోవుచున్నాను. పోయిండు. ఇంకను బోసిండు.

వింత వింత యని పాశ్చాత్యులకుఁ జూచినవ్యక్తులు మనకు వింత కావు. భూమిలోని భవంతేవలయును గనిపట్టునాన, పాతాళగంగను గనిపట్టునాన, కల్యణసంఘములను గనిపట్టునాన- రనేమిలు నిప్పునుగూడ నున్నాను. మీరు కోరినవస్తువుల నవలీలగ మీయెదుటఁ దెట్టగలచారెందఱో మనగానున్నాను. వారి నెందఱో నే నెఱుంగుదును. లిక్కినిదర్శనముచూతమే చెప్పుదును. ఒక బ్రాహ్మణుడగు తత్త్వజ్ఞులగు వస్తువులను పాస్తలానునముచే-గనుకట్టుచే-గనుకట్టుచున్నాడు. దని తెలిసి యాతనిని జూడఁబోయితిని. ఆతనితోఁ గొంతసేపు మాటలాడి నాయొంటికి భోజనమునకు రమ్మంటిని. ఆతడు నాయొంటి నేన్నున మొనర్చినాడు. నానుడిబట్టకు నేనే యాతని కిచ్చితిని. ఆబట్టయు యజ్ఞోపవీతియు-తక్కు- నాతనినిగూడ మఱేమియు లేవు. వడ్డవలైనవి. పీటలమీదఁ గూరుచుంటిని. ఇంకఁ బరివేచనమే తినినాయిగా నుండెను. అప్పుడు "అయ్యా! మీరేమో చిత్తశుద్ధివస్తువులను దెప్పించెదాని వినుటయే కాని చూడుట సిద్ధింపలేదు. నాకిచ్చును మీకేక్రివి గనఁబఱువ వలదు. నాకు శ్రీమద్వ్యాసభక్తశ్రేయమున జేయబడి పామికి నివేసింక బడిన 'లస్సో'గా" ప్రసాదము కావలయును" అని యంటిని.

నాయనలారా! గాత్రీ! బై కెగురగల సామర్థ్యము
 నీయగల ప్రాణాయామము మీకుండగా (ఎయిరో స్టేషను)
 టు చేయుదురో యను దేవులాట మీ కెందులకు? బ్రహ్మాస్త్ర
 మైన గాయత్రి నీనోటనుండగా- టపాకాయ కట్టుకొనుటకు
 లై సెప్పు నీయవలసినదని యానోటితోనే యొకనిని దేవురంబు
 వేల? దూరదృష్టి క్తైని- నీ చునమ్ముగానున్న దూరదృష్టి క్తైని
 రాజయోగమున వికసింపజేసికొనలేక- (టెలెస్కోపు) అని
 దేవులాడెదవా? దూరశ్రవణక్తై నీలానుండ (టెలిగ్రాఫు)
 అని విలపింతువా? పంచధత్య పరమాన్నము లింటిలోనుండగా
 'భవతి భిక్షాండహి' యని జోలివైచుకొని తిరుగుచున్నావా?
 తిరుగు తిరుగు నీకర్మ విట్లుండ నీ స్మర దుద్ధరింపగలఁడు?
 ఓమ్ శాంతి శాంతి శాంతి..

పదలుకొనినయెడల, హిందూదేశమునా కాంతి వెలకొన్నట్లు
కైనను జాతికేతనామర్థ్యములను వినియోగించెడిద నాకా
అట్లుచేయుటకు భద్రమైన పద్ధతి ఏదనగా ఘోరతనీపాతన
అగాభూనాగరిహంతివాచ్యార్థా ఇచ్చటనున్న మహాయుధీ
యల మొదలను బండ్లను కగరకభటా విస్తరించుకొను నా
త్కను వారి కిచ్చుటయే ఆయుమున్నది. —మైయు ఆన్
ఇంటియాకల్లిగ.

ఆయా వారములలో యాసానికి మృదానుబంధము లన్నియు.

	29-1-21	5-2-21	7-2-20
మండలము అంతస్తుగునారం అంతస్తుగునారం అంతస్తుగునారం			
గంబాం	8.21	8.88	8.08
విశాఖపట్టణము	2.78	2.79	2.70
కృష్ణా	8.27	8.27	8.89
కర్నూలు	3.08	2.48	2.18
బల్లారి	2.85	2.85	2.56
నెల్లూరు	8.21	8.89	2.75
మృదాళ	2.78	2.78	2.78
రాజకావేరి	8.08	8.10	2.68
త్రువన్తి			

గర్భస్థితుల గానియు:— బాంబాయిలో ప్రస్తుతను దాక్షకు బోధిస్తున్నవారు గర్భస్థితుల మనుష్యోరతివార్యులగురించి తిన్నపేతులకును ఆశ్రయరహితులకును. వ్యాధిగతులకును గురించి దాక్షగారు వి.వి.సి. 804 814 వ పక్షమున (తకారం చూచుచుండిరి). బొంబాయి నుండియును జరిగిన వ్యాధియుద్ధి (ప్రస్తుత) కేసులచేరించి నిందితులను రిలీజు చేసితిమి. నిధిని, కేసు విచారణ జరుగుచును ప్రస్తుతదాక్షకు వ్యాధివాదులు ఇంకను అనేకులు విచారణకు గురియందుండిరి.

(బిటకతో జీవితశ్రమ నాడు తగ్గుచున్నదనియు, ప్రకండ మంతటనునుండ తగ్గుచుండుటనొనక ఎవరైనా తొగి ముట్టినా కలసినిభయము లేదనియు మొదల గాదు చిట్టచుట్టాదు.

ఈ ప్రభువర్ణనంతయును విని యున్న భాగ్యలక్ష్మి నింహాననమున
వర్ణించుటయును వాంఛించుచు వాడ వైద్య యాంధ్రులను జేసి
గా తరచి బ్రతింపు ప్రాకమియనకు బంధుల కాంక్షయు ను
వైద్యుని హాస్యవర్ణన వాడ స్వకేయభావములతో పాటుబడుచు
జేయుచు బెదగొట్టుచు నవ్విరసమును నింహాననాధిపత్య నకు
స్వని నడితో విడచుట భాగ్యలక్ష్మి యున్నది కన్యకా అనగర
కునియు నతడు చెలియనరచితి.

உய்யுதற்கு உதவியாக.

అంధకు, పురుషుడు 7:—ఒక సిద్ధురీతుడు 10 సం
వత్సరములు బానిసరికపు శిక్షను, మురియింపజేసి ఎదుట అం
ధపురములును విధింపబడెను. అట్టొకటి 23 వ తేదీన బాప్తె
స్టుల నందు హక్కుల గావించుచుండుటకు వీరి కా శిక్షను నిధింప
బడింది. సిద్ధురీతుడు చిహ్నముల నొనరింపబడినా వాడుకకు
కుం చేసినది శాస్త్రమునాధిపతి బాప్తెస్టు

హిందీ చాలశిక్ష

హిందీబాలశిక్ష. శ్రీ నమః ముద్రణాదు ప్రతులన్నియు అయిపోయినందున ద్వితీయ ముద్రణము ప్రారంభించి యున్నాము. త్వరగా పుస్తకము తయారు చేసి ఇవ్వటలో ఆర్థ రిచ్ఛినవారి కంఠజేయగలము. ఇంతవరకు దరఖాస్తులను పంపింపవారు తిరిగి వ్రాయక వేచియుండ వేమరున్నాము.

ప్రకాశకుడు.

హిందూదేశవ్యర్థ చరిత్రము.

6/7 సంవత్సరాల వయస్సు, బాధిత వయస్సు.

హిందీ యూనికర్ము:— చెన్నకట్టుంట్లో పెదారి
యార్ సగోచావీధిలో నెం 28 గృహమున నున్న నరక్యకీ
బాలికా పాఠశాలలోని యూనికర్ము పాఠశాలలో ఉదయం
7 గంటలు మొదలు 9 గంటలవరకును హిందీ యూనికర్ముగా
నేర్పబడును.

జహిష్కరణసభ:—ఫిబ్రవరి 18 వ తేదీ ఆదివారం
సాయంత్రం 5-20 గంటలకు తిరుణిక్కేటి శుభ్రదత్తబొడ్డువ
టి. ప్రకాశం గారి ఆధ్వర్యమున క్రింద నోట జహిష్కరణసభ
జరుగును. అప్పుడు జాతీయవిద్యుత్ గూర్చి యావచ్చిన
తియ్యబడును.

రాట్నములు:—గంధిమహాశక్తుని నుండి రాట్నములు లభించినవి 2-4-0 లకు తమవద్ద దొరకునని భవకేశ్వరంనుండి శ్రీకృష్ణనారాయణులు పుస్తకాలందాశాసన కార్యదర్శి కంకరమంచి సుబ్రహ్మణ్యంగారు తెలియజేయుచున్నారు.

చెన్నై పురిపత్తణి ద్వారము:— చెన్నై పురి పత్తణి ద్వారమునకు పురుషుల స్థానములలో భూమియైన శెంటిలో నొక దానికి యొక పంక్తిలో రామయ్య బి. యే. యల్. బిల్లామునకు గారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి.

సరస్వతీసంఘము: — 28 వేదాధ్యాయ భాగము
వీధి అధ్యయనము సామంతులను 8-10 ల క్రిందియును దొక
సభ జరుగును. (పథమును సంప్రాంతిభిక్షుల హుద్దీలు తెచ్చి
జనును. అనంతరము (Sacrifice) త్యాగమును గూర్చి శ్రీ
గురువ్యాఖ్య భాంతిగా జనప్రసంగించెను. శ్రీరామి పేరకమా
చలము శ్రేష్ఠిగాను సభాధ్యక్షులును దుంతుల సంగీరించిరి.

చెన్నపురి శాసనసభ - కార్యదర్శులు. —

కాంగ్రెసు క్రచారము:— 18-2-21 లేది అది
వారము ముగియినను 1 సంఘటన గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు
సంఘముయొక్క యాజమాన్యమున వైండా కలెక్టరు చలవతి
కుపుకవలతో కాంగ్రెసు భర్త ప్రచారము కేసు విషయము
వివాదము జడవుతుననభ సాధించబడును. గోదావరిజిల్లాలో
తరువేది కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క పట్టణంబయ నభ
విచ్చేది కాత్యక్రమమును నిర్ణయించి ప్రార్థించు. జిల్లాలో
ప్రచారము చేయవలెనుకొన్న శారందకు ఆలేటిలోగా కను
యవలెను నిరతులను తెలిచేమును నభవత కప్పుక దయ
చేయ ప్రార్థించు. — బుటాకు సాంబమాన్రి, కాత్యదన్రి,
కాకినాడ.

దయాకర విజయము పాఠిక:— అశ్వమేధ శం
కుమారుడు ముగై నా రిక విజయ పితాపురముండి దయాకరము
కు ౧౮ శ్రీ. అదితూడి సోదరుడు రావు నాండు పండిత: వ్రూ
భక్తి రక పూరితముగ పాఠ్యంబుని గోవిందస్వకాయనవిధిగాని
సాంబర్యపనామం 1921-వంశ ఫిబ్రవరి 14-న తేది సో
మవారము సాయంకాలము 5.30 ముందు జరిగెను. అంధ
భాషానిమగ్నులందఱు దయాకర కన్య విద్యానందినం
గోరుచున్నామ. అట్టి దయాకరము పోగొట్టుకొనవలయును
క.టిక్కెట్టులులేవు. — అని కార్యదక్షుల కాయనము.

[illegible]

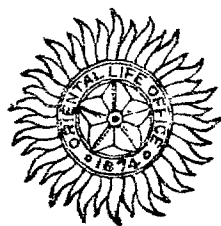
శంకరాచార్యుల శతాబ్ది :— చిక్కిన కవులు వారి రాజ గౌరవ నందుకొని
శంకరాచార్యుల శతాబ్ది చాన్పుటకు నియమించుట జరిగె.

(పదంచక్రాంతి)

హిందూత్వములోని మహమ్మదీయులను సంకల్పిస్తే తరచుకు తుర్కీ సుధిపరకులను నడిచాది సంస్కరించుటకు నిర్దుశకుడుగా ప్రశస్తతములు లేదులు అతవరమై యొప్పుదని నొక్కి చెప్పుచున్నాము.

తున్న ఖండనామలయొక్క మహమ్మదీయ రాజ్య
 ములకు, హిందూశక్తియవలన మూలమే, కాంతి వెలుకొల్ప
 వలెనే మేముకోరుకు లేదు. సర్వశక్తవచనయొక్క కాంతి
 స్థాపనకై కోరుచున్నాము. భిలాఫత శకున్య తరిమగ్న
 కయ్యకప్పుడే హిందూదేశము కాంతి నొందగలదు.
 కొంతమంది మహమ్మదీయులు దౌర్జన్యములకు గడంగుట
 కలన శుద్ధితిరిమగ్నము దుర్లభమగుట వాస్తవమే. వారు
 కొందరు రాజ్యహింసామైన కనులతో జేతుకులన వారి గౌరవ
 మర్యాదలను కోల్పోయి పరిమళిపోగొట్టుకొన్నారనమాట
 నిజమే కాని, ఈ సందర్భములో గతనించడమైన ధర్మనీతి
 ఇంకొకటి ఉన్నది. స్వాతంత్ర్యముగా అనుకున్న గౌరవస్థ
 లను సమాధాన పరచినయెడల, ద్రోహులను
 దుర్బాధ్యులను క్షమించుటకు మార్గములు వేరే యున్నవి.
 ఎవరో కొందఱు పిచ్చిపాతలు మాముచున్నారన కారణము
 వేరే, హిందూశక్తియతోని మహదీయ జనబాహుళ్యము యా
 వత్తు పెరిగెల్లరి బేయయన్నారని తలచుట తప్పు. కాబట్టి
 అందఱు సగరములో జరిగేసభలో సమ్యక్మైన నాయకుల
 ద్వారా మహమ్మదీయుల మొలలకు విన్నవించవలసి మేము
 తలంచెదము. హిందూశక్త ప్రభుత్వమువారిమాదా, మహమ్మ
 దీయ నాయకులవలెనే సమానమైన కట్టుదలతో వారి
 కోరికలను మనకు చేసెదరని నమ్ముచున్నాము.
 కాని యిప్పుడున్న ప్రభుత్వపు కట్టుబాట్లనుబట్టి సభకు పంప
 బడే ము ప్రతినిధుల వ్యవహారములు సూచనగా జరుగును.
 కనుక ఇప్పుడు దేశములో ఉన్న కల్లోలములన్నియుగా
 పెళ్లకే ప్రతినిధులయందు సమ్యక్ ముందరాలను, ఏమైనప్పటి
 కిని మహమ్మదీయుల మొరలు విన్నవించ బడకలెను. ఇప్పు
 డు ఆగాఖానుగారి కన్న ప్రయోజనకారి యైన నాయకప్రతి
 నిధి ఇంకొకరు లేరు. వారు మహమ్మదీయులతో మాత్రమే
 పెద్దకాదు ఆయనను జగయంతా ఎరుగును
 యూ రోపు ఖండములో పెద్ద పెద్ద
 రాజ్యాంగవేత్త లందఱు ఆయన నెరుగుదురు. ఇదివరలో
 స్వాతిను సగరమందు జరిగిన శుద్ధిసభలో ఆయన మంత్రిత్వ
 పొందినాడు. తురుష్కు నాయకశిఖారులుంబువారోను ఆయ
 నకు పరిచయము కలదు. రాబోవు అందఱు సగరమున సభలో
 ఆయన యంతయొగించెడి శక్తిసామర్థ్యము లకుండగా,
 తుర్క్కు రాజ్యములోనున్న పనులగులవారిని సమాధానపరచు
 టకుమాద ఆయన తగినప్రతిభాకారి కాబట్టి ఖాళిత వహించిన
 ఆగాఖాను గారిని రాబోవు అందఱు
 సభకు మహమ్మదీయ ప్రతినిధిగా తంపుటకల్లు
 మేలొనగూడును. వారిని ప్రతినిధిగా తంపుటకు నిజశక్తి
 పోయినను, ప్రభుత్వవారు తంపు ప్రతినిధులకు సమాధా
 రునిగా నైనను సభకు పోనియ్యవలెను. భిలాఫతు శకున్య
 యొక్క ఆధ్యాత్మిక రక్తమును తెలిపిజెప్పుటకు తగిన హిం
 దూదేశ మహమ్మదీయులను కూడా వారితో సభకు తంపుట
 మంచిది. మనకు కావలసినది కాంతి. కాబట్టి కాంతిగ్రాప్తి
 కొరకేని మార్గమని మేము వాదించుచున్నాము. బ్రిటిషువారు
 కేవలము తమ భౌతిక శ్వలాభములనే కోరు
 చున్నట్లుంటే వారు తుర్క్కు రాజ్య శ్వలాభ సహర
 ములలో జోళ్ళము పూర్తిగా వదలుకోవలెనని చెప్పుటకు మే
 ము తెనుదీయము. ఎందుకనగా బ్రిటిషువారు తుర్క్కునిధము
 బేయయన్ను సర్వ అన్నియును పెద్దప్పులతో వక్రముగా
 అన్వేషించుచున్నది. కనుక తుర్క్కుదేశమును దాని అత్య
 మ్మునునకు దానిని కడలివేయవలెను. కాని ఇట్లే బ్రిటిషువారి
 శుభంధము వదలుకొనుట నిశ్చయముగా తుర్క్కురాజ్యముక
 తదివారినకరమే యగును బలహీనమయిన తుర్క్కు
 కి బాల్కునరాష్ట్రవాదులు ప్రబలకే (తుర్కులు).
 సమ్యక్తముతోని సోనిజుట్టి ప్రభుత్వమువారికి కొంతమంది
 బేరింగునగానే, వారి చక్రవర్తి వినియ్యమునై నెట్లు పంపి
 త్రివారో అట్లే తుర్క్కునైకమాదా వాదినవలెనెదను. కాబట్టి
 ఆవాదముగా బేయయనుచున్న సమాజము తుర్క్కుక ఆశ్రిం
 తావకరమగుచున్నది. కాని బ్రిటిషువారు తుర్క్కులో జోళ్ళము

Post Box No. 8, Madras.

The Treaty of Versailles.

The Paris Agreement.

Mesopotamian Mandates.

(REUTER'S.)

LONDON, February 9. PARIS.—The Chamber to-day resumed the debate on M. Briand's speech on the Paris Agreement. An atmosphere of tension prevailed due to M. Briand's admission in reply to critics before the adjournment, that the agreement was tantamount to a rebate of 35 per cent of France's claims under the Treaty of Versailles and that France during the next ten years would have to borrow internally ten to twelve milliards of francs per year.

M. Klotz, formerly Minister of Finance, denounced the financial results of the agreement. He demanded precise explanations with regard to the amount to be received by France and also explanations on the subjects of British and American assistance for France with regard to her foreign debt.

M. Klotz declared that it was impossible for the Chamber to consider a new taxation before it was assured that the German system of taxation was reformed, and that the French taxpayer was thus not being subjected to the burden of paying interest on sums which the vanquished owed to France.

M. Briand insisted that the principal advantage of the Paris Conference was the establishment of an agreement with the Allies. He insisted that a vote of confidence would enable him to continue the negotiations.

German Proposals.

With regard to the passage of the German Note relating to the discussion of counterproposals, it is understood that the Germans will be heard in conformity with their Treaty rights, and if they submit fresh suggestions for carrying out the Paris Agreement, it is possible that these will be examined, but if the Germans attempt to defer the question of the principles of this Agreement, the Allies will certainly not accept.

Emir Feisal's Protest. King Hussein's Claims.

LONDON, February 9. Emir Feisal points out that King Hussein never ratified the Treaty of Versailles on account of the provisions which it contained concerning mandates for former Ottoman and Arab provinces which would not lead to the realisation of the aims for which the Arabs fought by the side of the Allies. He declares that the Arabs have no objection to Great Britain, but, on the contrary, they desire to continue their war time alliance. The Arab Government would take the responsibility not only for the defence of the borders and the maintenance of internal security, but for the economic and political interests of Great Britain.

Emir Feisal expresses the opinion that such solution would meet the wishes of the British taxpayer, and would redeem Great Britain's pledges, in return for which the Arabs would ask for no subsidy, but merely a loan guaranteed by the riches of Mesopotamia which would soon become a second Egypt.

Eastern States' Attitude. Mustapha Kemal's Manifesto.

LONDON, February 8. In view of the forthcoming Near East Conference in London it is noteworthy that the Greeks appear solid in favour of the maintenance of the Sevres Treaty.

Speaking in the Greek Chamber, M. Calogeropoulos declared that the territorial limitations of the Sevres Treaty represented the minimum due to Greece for her sacrifices. All the Party leaders, including M. Venizelos, and M. Danglis, supported the Government.

It is reported from Rome that 70,000 Greek troops are organising a new offensive in Asia Minor, which the Turks are making great preparations to meet.

A message from Constantinople states that Mustapha Kemal has issued a manifesto to the Anatolians, declaring that he is asking for a new peace, which will assure Turkish independence, and that he will establish friendly relations with Greece, when the latter renounces the policy of conquest.

A Rome message states that, speaking in the Chamber Signor Storza said that he was in favour of direct negotiations with the Government of Angora, for Italy desired the speedy re-establishment of peace in the Orient.

Greek Government's Obduracy. Maintenance of the Treaty of Sevres.

LONDON, February 9. The Greek Legation learns from Athens that speaking in the constituent Assembly, Mr. Calogeropoulos declared that the Government's policy was unchanged. Maintenance of the Treaty of Sevres was the minimum that would meet the national interests. The Government was convinced that peace would be re-established in the Orient by the collaboration with the Allies even at the price of further sacrifices for which Greece was prepared.

Prices in Britain.

Mr. McCurdy's Optimism.

LONDON, February 8. Fears that the encouraging fall in the cost of living may be temporary have been allayed by Mr. McCurdy, who points out that the drop in prices is world-wide, and that food alone has fallen 8 per cent. Mr. McCurdy declares that the cost of living in general dropped ten points in January, and is now 176 compared with 191 on the 1st November. He also states that further reductions are anticipated.

Farrow's Bank Case. Its Sequel.

LONDON, February 9. On an application on behalf of Croich, the King's Bench granted a rule nisi to commit the editor of the *Daily News* for alleged contempt of court for publishing a letter from a depositor in Farrow's Bank which, Counsel said, assumed the prosecution's charges to be true.

The League of Nations.

Allied International Debts.

Mr. Havas Withdraws Resignation.

(REUTER'S.)

LONDON, February 9. BRUSSELS.—At the urgent request of his colleagues at the Council of the League of Nations, Mr. Hymans has withdrawn his decision to resign the presidency.

Mr. Geddes on American Attitude.

LONDON, February 9. A section of the American Press which, in order to stir up trouble between the United States and Britain has recently been making capital out of Mr. Chamberlain's statement that the United States two years ago had rejected proposals for the cancellation of the whole of the Allied International debts, has now found new cannon in suggestion that the Foreign Office authority has raised alarm of War between the United States and Britain at the Conference of the American pressmen in London. Cablegrams on this subject have caused much amazement in Washington. Newspapers have refrained from leading articles, but interviews with Mr. Nolby and a number of senators have been published describing the report as incredible and preposterous. The truth is, Reuter is informed, that Mr. Auckland Geddes, during his stay in London was approached by a number of American journalists who desired an interview with him, but were asked to meet him at a latter date at the Foreign Office. Mr. Geddes, after impressing them that his remarks were most confidential, referred to the difficulties which were brought about by the overburdening of cables which prevented a full explanation of facts. He thought that it would be most advisable for correspondents to avoid cabling matter which was calculated without full explanation to disturb the relations between the United States and Britain. Mr. Geddes said that owing to various causes there were at present certain outstanding points between two nations, and that nothing should be said or done which might tend to accentuate them. It appears that exaggerated version of Mr. Geddes' remarks was cabled to America by the representatives of American agencies with total disregard to the seal of the Conference. The Associated Press of America, however, which was represented at the gathering, abstained from cabling any part of the confidential statement.

Anglo-American Relations.

A later message states.—With reference to the Anglo-American relations cascard, Reuter is informed on highest authority that the relations between Britain and America are most friendly. The British Government anticipates early and satisfactory settlement of outstanding questions with the United States. It is emphasised in high quarters that the idea of hostilities with America is to ridiculous to meet discussion. Never has the wish of Britain to settle the points at issues been so strong as to-day, and this is believed to be the view of the American public opinion. The Foreign Office disclaims all knowledge or statement in the American press, and expresses conviction that any question arising between Britain and the United States can be settled without difficulty whether with existing or succeeding administration.

Swiss Government's Action.

LONDON, February 9. PARIS.—The Swiss Government's action with regard to the passage of the troops has been added to the agenda of the twelfth meeting of the Council of League of Nations on February 21st.

Soviet Government.

A message from Stockholm states that the Soviet Government has consented to the League of Nations contingent entering Vilna but has barred the British and French troops.

Woolwich Labourites.

LONDON, February 9. Mr. Will Crooks has resigned his seat in Parliament on account of ill-health. Mr. Ramsay MacDonald was adopted by Woolwich Labourites last night as their candidate for the vacancy. Although East Woolwich is a Labour stronghold, the Coalition Unionist agent says that the seat will be contested.

Hungarian Throne. Royalist Agitation.

LONDON, February 9. The agitation among the Hapsburgs' partisans in favour of the return of ex-Emperor Karl to Budapest as King, has evoked a reaffirmation by the British High Commissioner in Budapest that the Allies are firmly opposed to the return of the Hapsburgs to the Hungarian Throne since Hungary has always been a stronghold of selfish ambitions of the Hapsburgs. Meanwhile, serious politicians in Hungary declare that Hungary's very existence demands a discontinuance of the agitation on the Throne question.

Trade Union Congress.

Chinese and Asiatic Labour.

LONDON, February 9. The Trade Union Congress Deputation has protested against the employment of the Chinese and Asiatic labour on British ships, and has asked the Government not to employ the Chinese on the British ships, west of Suez Canal. Mr. Horne replied that he was unable to promise legislation but the Board of Trade would do all in their power to meet the points raised. He pointed out that the number of Asiatics employed had declined since 1915, and was now only three per cent.

Tax on Chinese Exports.

The Board of Trade telegram from Peking states that ten per cent surtax has been levied on the Chinese exports and imports to begin on March 1st. The proceeds will be devoted to famine relief.

Irish Tragedies.

Sinn Fein Organisation.

Penal Servitude Sentences.

(REUTER'S.)

LONDON, February 9. A Sinn Feiner has been sentenced to ten years penal servitude, and three others to eight years each, in connection with the Bothwell outrage on October 28. The Judge, summing up, said that there was good reason to believe that the outrage was the work of the Sinn Fein organisation, whose headquarters were somewhere in the West of Scotland.

Warships and Aerial Bombs. American Experiment.

LONDON, February 9. Great Britain is not alone in experimenting with German battleships, for it appears that the Americans have also arranged a mimic battle in which the ex-German battleship *Ostfriesland* will be used as a target. It is reported that Mr. Daniels, Secretary of the Navy, is so confident that a warship can safely dodge aerial bombs that he has volunteered to command the *Ostfriesland* during a bombardment, provided that his leading critic, General Mitchell, Chief of the Air operations, pilots the bombing aeroplane. American naval experts appear to believe that bombing alone is ineffective.

South-West Africa. Text of the Mandate.

LONDON, February 9. The text of the South West Africa mandate is published. It provides that the territory shall become an integral portion of the Union. Forced labour is not to be permitted except where essential for public works for adequate pay. The supply of intoxicants to natives is prohibited. The military training of natives will not be permitted except for local defence. No military or naval base fortifications can be constructed. This mandate applies to Samoa, Nauru and to the ex-German islands in the Pacific south of the Equator, including New Guinea.

Austrian Finance. Its Perilous Condition.

LONDON, February 9. VIENNA.—The deplorably perilous condition of the Austrian Treasury is revealed in a statement made at a meeting of the Reimbursement Commission. It appears that Austria has a public debt of over 100 milliards of crowns, or 16,000 crowns per head of the population. The 1921 Budget shows a deficit of thirty milliards, the salaries and pensions of civil servants total fourteen milliards, or nearly half the total revenue. Every third person out of a population of six millions and a half is supported by the State.

Y. M. C. A. Propaganda. A Sir Yapp's Views.

LONDON, February 9. Sir Arthur Yapp, who has arrived back from India is most enthusiastic regarding the development of Y. M. C. A. in India. He says he thinks India a wonderful country with immense possibilities and a tremendous future, everything depending on close co-operation with Britain.

Lord Reading. Hopes to Render Service.

LONDON, February 9. Speaking at the annual dinner of the City of London Solicitors' Company, Lord Reading said that this was almost the end of his career in the legal profession, at any rate, for the moment. He was passing from the profession to another sphere of occupation in which there were great responsibilities. But what position was worth having, if it did not carry heavy responsibilities, and which was full of difficulties, doubtless but which had to be faced! He would go to India to discharge his duties there encouraged immensely by the support he had received from many friends and from many more from whom he least expected it. He hoped he would be able to render some small part of service which he would go prepared and anxious to render (cheers).

South African Elections. Latest Figures.

LONDON, February 9. CAPE TOWN.—General Smuts has been elected for Portoria West by a majority of 372.

The position at noon to-day was as follows:—

South African Party	... 43
Labour	... 9
Nationalists	... 12
Independent	... 1

The country returns have still to make their weight felt, but a feature up to the present has been the collapse of the Labourites, who have lost chiefly to the South African Party.

Defeated Candidates.

Among the defeated candidates figure Mr. Creswell, the well-known Labour leader, and Mr. De Wet, Minister of Justice. The polls generally were small. Many freak candidates with Socialistic tendencies participated, but they practically all forfeited their deposits, failing to attain the requisite preparation of votes.

Untoward Incident.

The only untoward incident reported occurred at Germiston, where a bottle was thrown and knocked unconscious the pro-Smuts candidate, Mr. McAlister, as he was about to speak. A very angry scene ensued. Mr. McAlister won a triangular contest over the Nationalists and Labourites.

Congress Propaganda.

Karachi Schools' Boycott.

(ASSOCIATED PRESS.)

KARACHI, February 10.
School boycott movement is spreading. Students convention began sittings to-day, Mr. Patel presiding.

Mr. Patel's Speech.

KARACHI, February 11.
Presiding at the Sind' Students Convention to-day Mr. V. J. Patel said that India once one of the richest countries in the world was now the poorest, which was due to foreign domination. It was their co-operation with the Government that kept them in subjection.

Kashi Vidya Pith.

Opening Ceremony.

BENARES, February 10.
Mr. Gandhi inaugurated the opening ceremony of Kashi Vidya Pith to-day. After the ceremony was over, Baba Ramachandra was arrested by the City Inspector.

Mr. Das's Speech.

PATNA, February 11.
Addressing a public meeting this evening, Mr. C. R. Das explaining the Congress resolution urged the adoption of non-co-operation. He alluded to the compact made at Benares by the signatories to the non-official report on the Punjab affairs, that they would carry out their resolution. After exhorting them to be non-violent, he pointed out the significance of spinning wheel which would bring them economic independence and along with they would achieve political independence. Only for one year he asked them to take to spinning wheel, after which they could regulate their life as they liked.

A Mr. Phelps' Vituperation.

Trades' Association.

CALCUTTA, February 11.
At the Trades Association dinner to-night Mr. W. H. Phelps in the course of his speech said:—I heard, it said in reference to recent events by the people who ought know better that India is no longer a fit country to dwell in. I don't believe it and what is more, don't think that the people who make the assertion believe it either. I remember the gloomy assertion being given expression to many times in days gone by which some of the present generation do not remember. The silly vapourings of silly non-co-operators and the violence of extremists only strengthened the hands of the loyal Indian party and brought out more clearly the friendly determination to make ourselves at home in this wonderful country and co-operate with our intelligent fellow countrymen. A magnificent future we see ahead. I felt that our experience chastened by the war and its aftermath would lead us to a glorious future allying our practical commonsense with keen intellectuality of our Indian fellow workers who are striving with us for material advancement and political development of this great country. We are not without hope that our example be followed by our junior sister Trades Associations in Bombay, Madras, Rangoon, the Punjab, the United Provinces probably culminating in the amalgamation of Trades Associations for all India.

It is understood that H. H. the Maharaja of Bikaner has been appointed the Chancellor of the Chamber of Princes.

It is notified that S S Umhloti left Natal on the 22nd January with 27 emigrants and is expected to arrive at Madras on the 12th instant.

Gandhi At Lucknow.

Music of Spinning Wheel.

LUCKNOW, February 11.
A crowd estimated at from 60,000 to 75,000 drawn from Lucknow and the surrounding Districts assembled to hear Mr. Gandhi who arrived with Mr. Mahomed Ali by motor. Mr. Gandhi said that they could stay only a few minutes as they were due at Delhi. Addressing the strikers he said that he could not advise them to strike or not to strike. Addressing the students, he told them to take to spinning wheel.

Mr. Mahomed Ali speaking to the students said that even if they did not come in they would get Swaraj by the aid of agriculturists. Messrs Gandhi and Mahomed Ali left by train for Delhi. There is no change in the strike situation.

A Dy. Commissioner's Fears.

Nagpur Cotton Merchants.

NAGPUR, February 11.
Recently in local cotton market a three anna fund was started probably with a view to utilize collections towards national work. All Cotton brokers and sellers of cotton and almost all native buyers except Messrs Ralli and Volkart and local mills began to pay one anna each per cart of cotton. The Deputy Commissioner, Nagpur, suddenly summoned a few buyers and all cotton brokers and warned them not to contribute to funds as such fund is against the Government. Cotton brokers seem to have explained to the Deputy Commissioner that the fund was intended for industrial purposes, but he not satisfied with their explanation and assurances gave severe warning that if they continue to pay towards the fund, he will have to take steps against them. The fund was consequently discontinued.

Bolshevik Tendency. In Egypt.

ALLAHABAD, February 11.
The Pioneer's Cairo correspondent says:—Information available shows there is great danger of Bolshevik Agents coming into the country through Timnist organisations and Arab Congress, while lifting up its voice against additional population at the present moment when the country scarcely suffices for its existing population is not unnaturally perturbed at the prospect of it becoming Bolshevik centre which will be the case unless more rigorous control is exercised over emigration.

Entries for St. John Ambulance competition to be held at Calcutta from 10th to 15th March will be accepted up to twelfth instant, at headquarters in Delhi.

The Emperor's Message.

Tribune.

(ASSOCIATED PRESS.)

LAHORE, February 11.
The Tribune writes:—The net effect of the speech will be only to accentuate the feeling of profound disappointment produced by the Duke's utterance in Calcutta, while the throwing away by British statesmanship of an opportunity, which is not likely to recur for about a year, of conciliating India through the mouth of Royalty will be recorded by history as among its greatest blunders in India.

The paper adds:—If His Majesty's Government will in future only do what they have done in the past, if the principles they intend following in the future are identical with the principles they have followed hitherto, how is any one to feel sure that the martial law atrocities of 1919 are never again to recur. Then, again, what does he repudiation of the principles of force or terrorism and insistence on the observance of due limitations mean? If those who are proved to have resorted to the one and disregard the other are not suitably punished, if indeed most of them go practically scot free except for an expression of the Government's disapproval of the action, if even a man like Dyer can be treated so leniently as he has been while the person who was chiefly responsible for the policy of terrorism is the actual recipient of the Government of India's and the British Government's thanks, one is painfully driven to either of the two conclusions that either in their anxiety not to displease numerous supporters of Dyer and Dyerism among Anglo-Indians the authorities have not dared to speak out their mind or the assurance conveyed through the mouth of the Duke is of no practical value.

C. and M. Gazette.

The Civil and Military Gazette writes,—The spirit of trust in the people of India which inspires His Majesty's message will, we may hope, meet with a ready response from the elected representatives of the people, while the moving appeal for reconciliation of differences for drawing a veil over the tragedies and controversies of two years ago with which the Duke closed his speech puts into words what the best minds in India have long thought of those unhappy events. Such an appeal to forget and forgive is sadly needed in India to-day as we know only too well, but it could not have been delivered with more force or persuasiveness, and we cannot believe that it will fail in its effect.

Times of India.

DELHI, February 11.
Commenting on H. R. H. the Duke's speech, the Times of India says:—The speech and the King's message will go down in history among the momentous documents which record the long and honourable story of British Empire. They are in every literal sense epoch making.

Vernacular Press.

The vernacular papers unanimously express disappointment at the Duke's speech and the King's message which, they say, have utterly failed to produce any pacifying influence.

A Lucknow Strike.

LUCKNOW, February 11.
Yesterday the men of Carriage and Wagon Shops of O. and R. Railway struck work without warning and without formulating any grievances. They marched to 1000 shops which they entered with shouts of *Gandhi Ki jai* and forced 1000 men to cease work. Attempt was also made to prevent the up mail leaving to-day. There are pickets everywhere and all men who want to work are being intimidated with the result that engineering, signal and stores staffs are unable to get to work. Part of the running staff in Lucknow is also out. The Railway Workers Association repudiate the strike. About thousand strikers went to the Cabin yesterday and pulled out the Assistant Station Master and wandered round the station trying to pull out all traffic staff but promptly on receipt of a message the station master Mr. Mathews went to the Cabin and met the crowd. He spoke to the men and got traffic men relieved. Considerable detentions were caused to all passenger trains. Every man that comes has been stopped by the crowd outside and so far only passenger trains have been started, but goods trains have been stopped entirely. Strikers are parading streets influencing Indian workers to attend monster meeting to be addressed by Mr. Gandhi, who is expected here to-day.

Bombay Railway Workshop. Strike Assumes serious Aspect.

BOMBAY, February 11.
The strike of the workmen of B. B. and C. I. Railway workshop numbering six thousand assumed a more serious aspect this morning. They came to workshops but seeing the gates closed, began rowdy demonstration. Later they started throwing stones at passing trains and some collected on railway line refusing to move thus holding up trains. They eventually boarded the trains and forced the driver to bring them to Church Gate station to interview the Agent. They created all sorts of mischief on the way. As police precautions were perfect no untoward event happened. On sighting at the Church Gate station the strikers proceeded to Railway Administrative Office and asked for an interview with Sir Henry Freeland, the Agent. A deputation of ten men headed by Mr. Ginwalla, solicitor, went to the office but the officials refused to see them as Mr. Ginwalla an outsider was with them. Two more train loads of strikers then arrived and they dislocated local train service to great inconvenience of daily passengers. Later running shed men and also iron workshop men joined strikers in sympathy. The Agent gave them an interview and told them to resume work. It is understood that an increase similar to those granted to G. I. P. Railway Men has been granted with retrospective effect from 1st April 1919. The men then returned towards workshop.

Rifles and Revolvers.

Mysterious disappearance.

CALCUTTA, February 11.
There a sensation at No 9 jetty this morning, when it became known that two cases containing rifles and revolvers had mysteriously disappeared. They arrived from Europe for delivery to a European firm of Gun makers. It is understood that the cases had been actually landed from the steamer.

The Bengal Council.

Ministers' Salaries.

(ASSOCIATED PRESS.)

CALCUTTA, February 11.
When the Bengal Legislative Council reassembled this afternoon, the question of the reduction of Ministers' salaries was again taken up. In expectation of keen debate there was a large attendance of members and the public gallery was again filled. At the outset yet another motion was, by the permission of the Council, proposed by Mr. Fazl Haq who moved that the question be referred to a committee of nine elected members by the Council on the basis of single transferable vote. Thereafter five motions fixing various maximum were introduced. The main argument used was the necessity for economy, while the majority of speakers were careful to insist that there was nothing personal against the present Ministers in their opposition to the salaries now proposed. Interest flagged considerably as practically identical arguments were put forth by various speakers until general debate on the resolutions as a whole was opened by Sir Henry Wheeler who pointed out that under the Government of India Act the Governor might appoint Ministers on pay not exceeding that of the Executive Councillors subject to the Councils power of voting a lower sum. But legal opinion was that this power, once exercised could not again be used, and the Council should therefore, discuss the matter with care on the longer issue as to what position and status it wished the Ministers to enjoy. He deprecated postponing the matter by referring it to a Committee since it must be eventually decided in the council. He pointed out that the Executive Councillors and Ministers formed part of one Government neither branch being inferior to the other and if this was to be ensured the salaries of all should be equal and he considered the rate fixed was justified in recognition of the Ministers work and also of their quality. The debate was continued by a large number of speakers of both sides, but became rather spiritless as time wore on. All the Executive Councillors spoke against the collective resolutions. The Maharaja of Burdwan described this method of effecting economy as very shortsighted as it would have the effect of impairing administration. The salary given must be such as to obtain the best available men as Ministers and to enable them to undertake the work involved while Mr. Kerr pointed out that the salaries of Ministers amounted to the small fraction of one per cent of the income of the province. One of the chief arguments used by those who opposed the motions was the necessity for ensuring the Ministers enjoying equality with the members of the Council and it was pointed out that the Indian leaders had all along insisted that the salaries of the members of the two branches of the Government must be equal. To this Dr. A. Subbawardiy replied that he had in the past supported this demand, but he never contemplated a sum such as Rs. 5,000. Consequently his views had to be changed. After the debate had been in progress just over three hours Col. Pugh moved closure which was pressed to division and carried by 62 votes to 43. But the requisite majority not having been obtained the debate was continued. Most of the subsequent speakers seemed to realise that the House generally considered the matter had been well debated from both view points and speeches became appreciably brief and more to the point. Powerful speeches opposing the resolutions were made by Mr. A. J. Dutt, and Prof. S. C. Mukherjee the former being of the opinion that any reduction of the Minister's salaries be tantamount to the wrecking of reforms, the latter considering it would put a premium on the mediocrity. At 7 o'clock the House again divided on the question of enforcing closure, but the figures were practically identical with the previous division. The debate continued. Sir A. Chaudhuri supported the reduction, maintaining that the status of Minister would not be affected by their salaries. They wanted men who would work not for emoluments but for the good of the country and the Ministers should be asked to accept a lower figure. Mr. Surendranath Roy appealed to the Ministers voluntarily to accept lower salaries. At 8 o'clock the motion for closure was again proposed and carried by 75 votes to 20 giving the necessary majority. Motions were then put to the House in order and those suggesting the postponement of the consideration of matter or reference to a committee were defeated without division. Mr. J. E. Ghose withdrew his motion providing the salary of the Under Secretary of State for India and a resolution proposing Rs. 1000 was defeated without divisions. The House divided on the motion proposing Rs. 3000 monthly which was defeated by 66 votes to 37 and the remaining motions were defeated without division.

Sir Surrender's Announcement.

Sir Surendranath Bannerjee then announced on behalf of the Ministers that they had determined to take the full amount of 64000 rupees annually to which they were entitled and added amid cheers that in view of the public feeling on the subject as demonstrated in the Council they decided to take only Rs. 48,000 for personal use and devote the remainder to charitable purposes. The Council then adjourned until the 21st instant.

Bombay Postal Strike.

Abruptly Ends.

BOMBAY, February 11.
All the Post and Telegraph Office peons, who struck work on the 19th September last, resumed work to day at their respective Post and Telegraph Offices unconditionally, surrendering themselves to Mr. N. Vaughan, Presidency Post Master and Mr. P. N. Mitra, Superintendent, Central Telegraph Office. The men who were apparently getting tired of idling and running after their strike leaders and starvation starting at their face held a meeting last night and on the advice of Mr. V. G. Dalvi, Bar-at-Law, Honorary Secretary of the Post and Telegraph Men's Union, decided to resume work to-day. Mr. Dalvi explained that the Post and Telegraph Office authorities and expressed their willingness to look into the grievances of their men if they resume work at once and in a body. The strikers followed the advice of Mr. Dalvi to-day all resuming work this morning at 10 o'clock. Thus the strike abruptly ended to-day in unconditional surrender.

(579)

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

(1979)

1000 మాసాల బహుమాన విజయమును.

మీరు బహుమానముగా మురబ్బలో అయితే డి. మన్నాలాల్ గారి వయస్సు... డి. మన్నాలాల్, డిల్లీ డెపో, సాలామిసిరి మురబ్బ డిపో, బెంగళూరు సిటీ.

అనుమానములేక కొనుగోలు చేయవలెను. 15 రుపాయల డబ్బి నెల రూ. 2-0-0. డి. మన్నాలాల్, డిల్లీ డెపో, సాలామిసిరి మురబ్బ డిపో, బెంగళూరు సిటీ.

మిక్కిలి ప్రస్తుతము యాదీయా శ్రేణులకు... కామినియా ఆయులు (రెక్టర్)...

అభయమెందున్నది? (1045)

అభయమే కాక మరే... కలరా, పేగు, ఇక పుయోజన... వైద్యరత్న వండిత డి. గోపాలాచార్యగారి...

సావంతుని వనాపధి సాకనపరిణా

అవతరణ ప్రభు రక్తమణుని అనియ బాధ్యుని... ప్రాప్తి: పి. డి. సావంత్, Proprietor: P. D. SAVANT, Fanaawadi, No. 144, No. BOMBAY

సుందరమగు 1921 వ కాలెండరు

అయిదు అందముగా... 6-8 0-15-0 12-8 0 1-10-0...

నిఖిలభారత వర్షి యాయుర్వేద

విద్యావీర పరీక్షలు.

విద్యావీర వార్షిక పరీక్ష... రాజపు మార్చి నెలలో... 29, 30, 31, 1, 2, 3 తారీఖులలో జరుగుదును.

విద్యావీర వార్షిక పరీక్ష... 1 ఆయుర్వేదాచార్య పరీక్ష 0 2 ఆయుర్వేదవిశ్లేషణ 3 భిక్ష

వైద్యుని పరీక్షలు... వైద్యుని పరీక్షలు... వైద్యుని పరీక్షలు... వైద్యుని పరీక్షలు...

ది ఈస్ట్ బెంగాల్ సుగర్ మిల్స్ లిమిటెడ్.

The East Bengal Sugar Mills Ltd. మూలధనము రూ. 6,00,000... ది ఈస్ట్ బెంగాల్ సుగర్ మిల్స్ లిమిటెడ్.

శ్రీ బాలగంగాధర తిలక్ గారి

(547) సుమారు 1000... వ్యరాజ్య ఉపన్యాసములు... వండిత మదన మోహన...

